

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^E JAARGANG

WOENSDAG 6 APRIL 1921

No. 275

INHOUD

	Biz.
WERKLOOSHEID door <i>Ir. R. A. Verweij</i>	299
Het Ontwerp-Procesrecht 1920 en de wraking van Scheidsrechters II door <i>Mr. A. J. Versteegen</i>	301
De Dividend- en Tantiëbelasting en de Uitdeeling van agio op Aandeelen door <i>J. P. Croin</i>	304
AANTEKENING:	
De Assurantiemarkt in 1920	307
INGEZONDEN STUKKEN:	
Ontginning van Aardolievelden in Nederlandsch-Indië III door <i>Dr. J. Rueb</i>	308
MAANDCIJFERS:	
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	308
Handelsbeweging over de maand Februari 1921	309
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	310—317
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT**VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN**Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*

Postcheque en girorekening Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50 per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonnés, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0.50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

4 APRIL 1921.

In verband met de maandswisseling ging de lichte ontspanning van de geldmarkt der vorige berichtsweek weder spoedig verloren. De meeste dagen was particulier disconto niet of slechts zeer moeilijk te plaatsen en prolongatiegeld noteende herhaaldelijk weder 5 pCt. Ook van callgeld was er slechts gering aanbod, zoodat de maandswisseling weder alleszins moeilijk was, zonder dat de geldvraag echter steeg tot de hoogte van den Maart-termijn.

* * *

De wisselmant was ook na de feestdagen weder vrij stil. In de koersen kwamen slechts weinig veranderingen; er was echter een verdeeling in twee groepen op te merken. Aan de eene zijde stonden de wissels op het vasteland van Europa, die eerder

vast gestemd waren, aan de andere zijde Amerika, Engeland, Indië etc., die alle, waarschijnlijk in verband met de goudzendingen van de Nederlandsche Bank naar New York, meer of minder sterk waren aangeboden. Vooral Batavia was zeer flauw, 96¼ en lager verkrijgbaar. Opmerkelijk was, dat tevens een eind kwam aan de gestadige rijzing van Stöckholm, welke koers, aangezien in de laatste weken van daar eveneens veel goud naar Amerika was verzonden, was opgelopen tot ca. 68,—.

LONDEN, 2 APRIL 1921.

Bijzondere krapheid beheerschte de geldmarkt in de afgelopen week en op Zaterdag en Dinsdag j.l. werden zeer belangrijke bedragen door de Bank van Engeland uitgeleend. Door de groote inschrijvingen op de nieuwe schatkistwissels van den kant van de banken werd de toestand geaccentueerd, doch tegen het einde van de week trad veel verbetering in, wegens de betaling van plus minus dertig millioen pond intrest door de Regeering. De markt is echter nog niet gemakkelijk. Hernieuwing van daggeld vond plaats tegen — in doorsnee — 5½ pCt., terwijl voor nieuw geld meest van 6½ tot 7 pCt. bedongen werd, alhoewel dit op Vrijdag tot 5½ pCt. verlaagd is geworden. Zevendaagsgeld kostte tusschen 5½ en 6 pCt.

In de discontomarkt viel iets meer beweging te bespeuren en prijzen daalden vandaag. Gemiddelde cijfers waren: voor twee-maandspapier 5½ pCt., drie- en vier-maands 6¼ pCt tot 6³/₁₆ en zes-maands 6 pCt. tot 5½ pCt.

WERKLOOSHEID.

Niet volledig, niet dan schetsmatig, kunnen in slechts kort bestek, diagnose en geneesmiddelen van de huidige werkloosheid worden aangeduid.

In de meeste plaatsen, in de meeste bedrijven, vertoont de mate van werkloosheid een op en neder golvend beeld. Het is normaal, dat de golven het hoogst zijn in den winter, die steeds de bedrijvigheid in huizenbouw, landbouw, tuinbouw, veenbedrijf, binnenscheepvaart, visscherij remt.

Het indexcijfer van de werkloosheid (de verhouding in procenten tusschen het werkelijk aantal dagen werkloosheid per week en het totaal aantal dagen gedurende welke alle personen, van wie de werkloosheid is nagegaan, ten hoogste in een week werkloos hadden kunnen zijn) was

in	Januari	Juli
1913	7.5	3.6
1914	10.4	7.4
1915	20.3	11.1
1916	8.4	4.1
1917	7.1	5.0

in	Januari	Juli
1918	9.7	6.3
1919	12.2	6.1
1920	8.7	4.2 ¹⁾

(Reeds deze cijfers schijnen voldoende om aan het wankelen te brengen de voor overtuiging vatbaren, zoowel onder die brave burgers die meenen, dat werkloosheid als regel aan eigen schuld te wijten is, als onder die enthousiaste Neo-Marxisten, die het kapitalistische productiestelsel mede van werkloosheid wegens vorst de oorzaak achten).

En in deze wintermaanden waarin de natuur al tot betrekkelijk groote werkloosheid doemt, werkten thans verschillende economische, meerendeels sterk en ongunstig door den oorlog beïnvloede oorzaken samen om de golven op te stuwen tot angstwekkende hoogte. Een hoogte echter, die eerder wel overtroffen werd. Ofschoon het indexcijfer over Januari 1921 nog niet bekend is, is reeds wel bekend, dat in Januari 1919 meer werkzoekenden bij de arbeidsbeurzen waren ingeschreven dan in Januari 1921.²⁾ Ook voor Februari 1921 en 1919 gold dit. Toch waren op 28 Februari 1921 alleen in de gemeenten met meer dan 10.000 inwoners en alleen van personen boven 18 jaar meer dan 50.000 werkzoekenden ingeschreven.

De langdurige mobilisatie oefende op de geschooldheid van onze arbeiders een ongunstigen invloed uit. Mede hierdoor wordt verklaarbaar hoe b.v. in het bouwbedrijf (dat om arbeidskrachten roept, dat meer geschoolde metselaars, stucadoors en timmerlieden noodig heeft dan onder de Nederlanders beschikbaar zijn) ook buiten het winterseizoen nog vrij omvangrijke werkloosheid heerscht. Tot de werkloosheid onder grondwerkers draagt de moderne verwerktuigelijking van groote grondwerken bij.

Ernstiger is de algemeene verarming van de wereld, die haar invloed het duidelijkst in de diamantindustrie doet gevoelen. Het indexcijfer is hier thans tot boven 80 gestegen.

Deels om dezelfde reden lijdt ook de sigarenindustrie sinds geruimen tijd aan overmatige werkloosheid.

Een derde, belangrijke oorzaak is gelegen in de desorganisatie van vele valuta's, in het bijzonder van de Duitse. Een van de eerste gevolgen van de waardedaling van de mark was, dat de in deze munteenheid uitbetaalde loonen aan de vele langs onze oostgrens in Nederland wonende, in Duitsland werkende arbeiders voor een bestaan in Nederland ontoereikend werden, dus geen prikkel tot werken meer vormden. Waar tewerkstelling in Nederland niet mogelijk bleek, vormde de „markenbijslag" op de loonen het palliatief.

Algemeener is de nadeelige invloed van die valutadaling in vele landen op onze capaciteit tot concurrentie, niet slechts op de wereldmarkt, maar ook in eigen land. Een invloed, die versterkt werd door de omstandigheid, dat het levenspeil in de landen met gedeprecieerde valuta in het algemeen laag is. Terwijl hier de vergoedingen van arbeiders, tusschenhandlaren (voor eenzelfde sigarensoort steeg de winkeliersvergoeding van f 9 tot f 32 per duizend) en ondernemers veelal sterk zijn toegenomen.

Voor al in de laatste maanden is van een en ander werkloosheid het gevolg. Niet aanstonds waren de buitenlandsche fabrikanten in staat volledig gebruik uit hun voordeel te trekken; aanvankelijk ook had men hier meer werk aan loopende bestellingen, aan het maken van voorraden.

In den laatsten tijd is er als oorzaak van werkloosheid de onzekerheid van de prijzen bijgekomen; de ondernemers, aan wie de grondslagen van calculatie ontvielen, vreesden te ondernemen.

¹⁾ Deze en sommige der verdere gegevens zijn geput uit het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

²⁾ Rede van Minister Aalberse in de Tweede Kamer op 15 Februari 1921.

De hooge prijs van industriekolen (in het nieuwe jaar sterk gedaald), de concurrentie van de huisindustrie, de invoering van de nieuwe Arbeidswet (die soms toe- soms afneming van werkloosheid veroorzaakte), de kosten van de invaliditeitsverzekering en andere sociale maatregelen, de neiging van sommige werkgevers om door een soort uitsluiting de arbeidersloonen te drukken, dumping worden verder genoemd als oorzaken van de crisis.

In de textielnijverheid wies de vloed in November zienderoogen. Geheele werkloosheid kwam hier nog weinig voor; meestal lieten de fabrieken slechts gedurende een deel van de week werken.

Met de textielnijverheid vertoonden de schoen- en lederindustrie en de confectiefabricage gelijkenis.

Van de fabriekmatige bedrijven, waarin de toestand betrekkelijk slecht is, noem ik hier nog de meeste glasfabrieken, de papierfabrieken, stroocartonfabrieken, cartonnagefabrieken, vlasserijen, zinken zinkwitfabrieken, zeepfabrieken, kaarsenfabrieken, fabrieken voor massa-productie van meubels, edelmetaalfabrieken, rijstpellerijen, sommige cacao- en chocoladefabrieken.

Door de slapte in de fabriekmatige bedrijven, en in sommige plaatsen door het verleggen van handelswegen, werd het transportbedrijf ongunstig beïnvloed.

De werkloosheid in de visscherij, vooral de Zuiderzeevisscherij is zeer groot.

In vele takken van land- en tuinbouw is reeds lang slapte ingetreden; voor ontginningen zijn particulieren in het algemeen beducht.

Door oorlogsomstandigheden opgeschroefde industrieën, zooals de bruinkool-exploitatie en het veenbedrijf, vallen tot lager peil terug.

T.z.t. zal het interessant zijn, voor deze bedrijven de werkloosheidsstatistiek en de faillissementsstatistiek te vergelijken.

Thans iets over de therapie.

De oude, maar niet altijd geëerde moeder van alle sociale maatregelen: de armenzorg verdient allereerst vermelding. De haar door haar kinderen gelaten taak is in hoofdzaak die van individuele behandeling van individuele, zij het van vele, gevallen. En de objecten van steun vinden in dien steun veelal vernedering. De besten onder hen vreezen hem.

Is het wonder, dat arbeiders in door werkloosheid bedreigde bedrijven, zich door verzekering in massa poogden te vrijwaren voor het vervallen tot armoede en armenzorg? Die verzekering, in ons land nageoeg zestig jaren oud, wordt sinds het uitbreken van den oorlog uit 's Rijks schatkist gesubsidieerd. Wie zich zelf hielp wordt geholpen. Sedert 1917 op den grondslag van het Werkloosheidsbesluit. Er zijn thans 400.000 verzekerden, ongeveer zesmaal zooveel als in 1914. Hun autonome vereenigingen stellen onder goedkeuring van den Minister van Arbeid de reglementen van haar werklooskassen vast, en beheeren — onder toezicht allereerst van de gemeenten, verder van het Rijk — die kassen. Op de bijdragen van de leden wordt subsidie, in het algemeen ten bedrage van 100 pCt., verleend door het Rijk en die gemeenten, welke zich tot medewerking bereid verklaarden.

De meeste kassen hebben niet lang genoeg gefunctioneerd om zoodanige reserves te vormen, dat zij in staat zijn aan de huidige crisis het hoofd te bieden. Op crisiswerkloosheid konden trouwens als regel bezwaarlijk de bijdragen berekend worden. In 1920 geraakten reeds spoedig de kassen van diamant- en tabaksbewerker uitgeput. In December 1920 en Jan. 1921 kwamen o.m. de kassen van textiel- en fabrieksarbeiders, meubelmakers, houtbewerker, lederbewerker en borstelmakers ook in dien toestand. Het instituut der werkloosheidsverzekering dreigde ten onder te gaan. De Regeering greep in. De ten gevolge van de crisis uitgeputte kassen worden door haar gedurende 1921 in staat gesteld aan de reglementair recht hebben-

de, onvrijwillig werklooze leden uitkeering te verstrekken, onder voorwaarde o.m. dat de uitkeeringen, naar gelang van de woonplaats, f 3, f 2,70 en f 2,40 niet zullen overtreffen, en voorts dat de uitkeeringen aan uit- en inwonende niet-gezinshoofden onderscheidenlijk met 20 en 40 pCt. worden verminderd. Wie zichzelf hielp, blijft geholpen. De dragers der verzekering blijven staan, al is de verzekering geen zuivere verzekering meer. De verzekerde werker blijft een waarborg houden tegen ongunstige wisselvalligheden van zijn bedrijf, en — gelijk de directeur van het Internationaal Arbeidsbureau betoogde¹⁾ naar aanleiding van het besprokene in de financiële conferentie te Brussel — voor het bereiken van een maximumproductie is die waarborg voor den werker een vereischte.

De reglementen van de werkloozenkassen kennen den leden bij onvrijwillige werkloosheid slechts gedurende een beperkt aantal dagen per jaar uitkeering toe. Dientengevolge zag 1920 in de door crisis geteisterde bedrijven tal van „uitgetrokkenen”. Voor uitgetrokken sigarenmakers en diamantbewerkers en — in bepaalde plaatsen — voor uitgetrokken transportarbeiders verleende de Regeering aan plaatselijke steuncommissies, die zich hun lot aantrokken, subsidie. Niet het Regeeringsinstrument voor de werkloosheidszorg, de onder het Departement van Arbeid ressorteerende Dienst der Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling, naar de Afdeling Armenzorg van het Ministerie van Binnenl. Zaken deed hier het Regeeringswerk. Ofschoon het hier geen armenzorg in den tegenwoordigen zin van het woord betreft, wordt een van de grondbeginselen dier zorg: onderzoek naar de gezinsinkomsten en bepaling van het steumbedrag in verband met de totale inkomsten van het gezin, bij deze steunregeling steeds toegepast. Ook over 1921 wordt op overeenkomstige wijze voor uitgetrokkenen gezorgd.

Bij deze middelen is de rechtstreeksche medewerking van de werkgevers geen noodzakelijk element. Anders bij de wachtregelingen. Hier keert bij tijdelijke stagnatie in het bedrijf de werkgever een deel van de gederfde loonen als wachtgeld uit. Het dienstverband tusschen werkgever en werknemer blijft bestaan. Door subsidies trachten Rijk en gemeenten de toepassing van dezen vorm van werkloosheidszorg aan te moedigen.

Louter therapeutisch is wat hierboven werd omschreven. Prophylactisch tevens wordt de werkloosheidszorg, wanneer zij het karakter van werkgelegenheidszorg erlangt. Arbeidsbemiddeling (ook voor onze koloniën) en emigratie, voorlichting bij beroepskeuze, steun bij verplaatsing van arbeidskrachten, opleiding van arbeiders uit vakken met groote werkloosheid in bedrijven met meer kans op nuttig werk, regularisatie en verruiming van werkgelegenheid verdienen vermelding.

De arbeidsbemiddeling, schreef ik vroeger,²⁾ is niet alleen, zelfs niet in de voornaamste plaats, van belang ter bestrijding van absolute werkloosheid; haar taak gaat verder, dieper. Zij behoort naar vermogen de relatieve werkloosheid te bestrijden, het niet met zoo groot mogelijk nuttig effect ten bate van de gemeenschap gebruiken van de menselijke krachten.

Die bestrijding van relatieve werkloosheid is mede doel van den steun bij verplaatsing van arbeidskrachten, emigratie, de bemoeiingen van den Werkloosheidsdienst met vakopleiding en voorlichting bij beroepskeuze.

Van de reeds ter hand genomen organisatie van de voorlichting bij beroepskeuze, zich ontwikkelende naast en met de psychotechniek, worden groote verwachtingen gekoesterd. Op het ontstaan van epidemieën van werkloosheid zal zij weinig invloed ver-

mogen uit te oefenen. Het weerstandsvermogen van individuen, hopelijk van vele individuen, soms van bepaalde groepen, zal zij kunnen vergrooten. Laten echter de voorlichters bedenken, dat de beroemdste redenaar van de oudheid aan een spraakgebrek leed, en dat de beroemdste zeeheld van de grootste zeemogendheid een zwak mannetje was met één blind oog en maar één arm, dat zijn leven lang heel gauw last van zeeziekte had. Kan de psychotechniek de kracht van den wil meten?

Den omvang van dergelijke epidemieën kunnen de regularisatie en de verruiming van werkgelegenheid beperken.

Een voorbeeld van deze regularisatie bieden de door den Minister van Arbeid en den Dienst zooveel mogelijk gesteunde pogingen van werkgevers en werknemers in het schilderbedrijf om het publiek, om de bouwheeren er toe te brengen het schilderwerk zooveel doelijk over het geheele jaar te verdeelen. De winterwerkloosheid in dit vak zal daardoor aanmerkelijk beperkt kunnen worden.

De verruiming van werkgelegenheid werd tijdens de oorlogsjaren zoo krachtig mogelijk door het Koninklijk Nationaal Steuncomité¹⁾ bevorderd. Sedert nam het Departement van Arbeid deze taak over. Dit „streeft er naar de daarvoor in aanmerking komende lichamen, in het bijzonder de gemeentebesturen, door het verlenen van financiële steun van Rijkswegen aan te moedigen en in staat te stellen, werken uit te voeren, die tot belangrijke verruiming van werkgelegenheid dienen.”²⁾ Van 1 November 1919—28 Februari 1921 werd voor deze werkverruimingen 1¼ miljoen uit 's Rijks schatkist betaald.

Meestal liggen de werken slechts op het gebied van den civiel, bouwkundig of landbouwkundig ingenieur. In den laatsten tijd is het doen werken van werklozen in eigen bedrijf gelukt bij de Scheveningsche visschersvloot, waar thans 52 loggers met overheidssteun de trawlvisscherij beoefenen.

Laten wij hopen, dat dergelijke ten deele prophylactische middelen meer en meer zullen worden toegepast.

De loutere prophylaxis: bedrijfsorganisatie, pacifisme, hervorming van mensch en maatschappij, valt buiten het bestek van dit artikeltje. R. A. VERWEIJ.

Maart 1921.

HET ONTWERP-PROCESRECHT 1920 EN DE WRAKING VAN SCHEIDSRECHTERS.

II.

Het meest urgente desideratum, door de ervaring der laatste jaren op den voorgrond gedrongen, is wel dit: dat door een arbitrale wraking geen oponthoud worde veroorzaakt en ook bij wraking een ongestoorde, vlotte afwerking der arbitrale procedure in de wet worde verzekerd.

Op dit allerbelangrijkste punt evenwel blijkt het ontwerp letterlijk niet de minste verbetering te brengen: het handhaaft zonder meer, zonder eenige mitigatie, den eisch, dat de wraking van een arbiter door den rechter wordt beslist (art. 12 lid 3 Titel VIII. Boek VI van het Ontwerp: „Over de wraking beslist de rechter”).

Dit bestendigt dus geheel den huidige toestand, welks bezwaren in de practijk zoo herhaaldelijk en ernstig zijn gevoeld. Hoe en of de handelsarbitrage die bezwaren kan overwinnen, wordt wederom geheel aan de practijk overgelaten; terwijl toch zoo eenvoudig en doelmatig ware een regeling als deze: het scheidsgerecht worde bevoegd verklaard om zelf in eersten aanleg de wraking te beslissen, nadat de gewraakte arbiter door een ander is vervangen; wordt de wraking door het scheidsgerecht ongegrond geoordeeld, dan zette dit de behandeling der zaak (het

¹⁾ Bureau international du travail, Bulletin d'information. 10 Nov. 1920. P. 15—20.

²⁾ Sociale Voorzorg, April 1920. Blz. 273—291.

¹⁾ Zie de bundels van het K. N. S.

²⁾ Antwoorden van den Minister van Arbeid, d.d. 8 Februari 1921 op de vragen van het Kamerlid Haazevoet.

eigenlijke geschil) voort; de wrakende partij verkrijgt het recht om na het arbitrale eindvonnis — eerder niet — bij den rechter gedurende een korten termijn (b.v. veertien dagen) van de afgewezen wraking in appèl te komen.

Bij deze regeling zou de arbitrage niet door des rechters beoordeeling der wraking worden onderbroken, welke onderbreking juist zoo groot inconveniënt vormt; het *posterieure* beroep op den rechter komt eerst, nadat de arbitrale procedure geheel is afgelopen. Was de opgeworpen en door arbiters afgewezen wraking een onredelijke, de wrakende partij zou zich nog wel eens bedenken, alvorens hij op zulk een zwakken, immers chicaneuzen wrakingsgrond de kosten ging maken voor een, in dit geval kansloos, wrakingsappèl bij den rechter; trouwens reeds de wetenschap, dat door wraking de arbitrale procedure toch niet zou worden geschorst, zou van chicaneuze wrakingen — en dezulke zijn uit den aard de meest gevreesde — weerhouden; het huidige langdurige openthoud toch is daarvoor thans de groote aantrekkelijkheid. Een regeling als hier verdedigd, verzekert eenerzijds het toezicht van den magistraat — als rechter in beroep — op de belangeloosheid der scheids-gerechten, terwijl toch anderzijds (de arbitrage in haar — loffelijk — streven naar vlugge afhandeling van geschillen door geen schorsing of tusschenkomend rechtsgeding wordt belemmerd.

Dat het ontwerp het toezicht van den rechter handhaaft, acht ik op zich zelve juist. Door dat toezicht toch is de betrouwbaarheid, de onpartijdigheid der arbitrale rechtspraak het zekerst gewaarborgd. Het wrakingsinstrument is de eenige waarborg voor arbitrale onbevangenheid, terwijl bijvoorbeeld de onpartijdigheid zelfs onzer rechterlijke macht, behalve door het ook tegen haar geoorloofde wrakingsrecht, nog door meerdere gewichtige garanties is beveiligd. Het is derhalve zaak over dien eenigen waarborg voor arbitrale belangeloosheid: het wrakingsrecht, het toezicht te verzekeren van den erkend-onkreukbaren magistraat; daarbij zijn en een goede rechtsbedeeling gebaat en — evenzeer — de scheids-gerechten zelve, wier roep van betrouwbaarheid daardoor slechts kan winnen.

Doch dit behoeft geenszins mede te brengen, dat de rechter terstond — reeds in eersten aanleg, zooals de geldende wet voorschrijft en de staatscommissie bestendigt — erin moet worden gemengd: zoo de toegang tot hem eerst in appèl en na het arbitrale eindvonnis openstaat, is de waarborg tegen rechtspraak door partijdigen niettemin solide verzekerd.

Van dit punt moge ik thans afstappen na nog deze opmerking te hebben gemaakt: het is mij opgevallen, dat de staatscommissie, die bij de wraking *niet* het systeem aanvaardt, dat eerst arbiters zelf, daarna (eventueel) de rechter zullen oordeelen, dat diezelfde commissie dit stelsel *wel* volgt, wanneer de bevoegdheid van het arbitraal college door een der gedingvoeren wordt betwist: „Indien de bevoegdheid van het scheids-gerecht, het bestaan of de rechtsgeldigheid van de scheids-rechterlijke overeenkomst of de toepassing daarvan op de aanhangige zaak wordt bestreden, beslist het scheids-gerecht zelf daarover”, aldus artikel 23 van het ontwerp, hetwelk wordt aangevuld door artikel 36, welk laatste artikel een vordering bij den rechter tot vernietiging eener arbitrale uitspraak toewijsbaar verklaart, indien het vonnis gewezen is door daartoe onbevoegde scheids-rechters. Deze regeling is nauw verwant aan die, welke hierboven voor de wraking is bepleit, immers voorkomt dat de arbitrale procedure wordt geschorst, ingeval de bevoegdheid der arbiters wordt betwist; in plaats dat alsdan terstond de rechter over dit opgeworpen rechtspunt beslist, bepaalt de commissie, dat eerst het scheids-gerecht zelf zijn bevoegdheid zal beoordeelen, daarna eventueel de rechter: de arbitrale rechtsgang wordt dus niet onderbroken.

Waarom zou, wat het ontwerp bij betwiste bevoegd-

heid geeft, niet worden aanvaard ook bij betwiste onbevangenheid (wraking); is dit in het ontwerp wel goed doordacht?

* * *

Dat het ontwerp bij zijn handhaving van den rechter geheel den tegenwoordigen toestand bestendigt, is intusschen niet geheel juist; in het ontwerp is namelijk weggelaten, dat de rechter de wraking „summierlijk” (zooals de wet thans voorschrijft) zal beslissen; een verandering, die geen verbetering schijnt. Dit simpele woordje toch zou bij een goede hanteering nog wel eens verrassende diensten kunnen bewijzen, om het openthoud en de onderbreking aan de wraking verbonden, tot een minimum terug te brengen. Men denke aan de vlotte wijze, waarop de beslissing geschiedt bij faillissements-aanvragen, voor welke eveneens een summieere behandeling is voorgeschreven; vlug onderzoek, waarbij geen uitvoerige schriftelijke conclusiën voorkomen, evenmin herhaald uitstel, geen termijnbetaling voor latere pleidooien; niets van alles wat de gewone procedure zoo — weliswaar grondig, doch tevens — omslachtig en tijdroovend maakt; op ééne of hoogstens twee zittingen is alles afgelopen waarna terstond of over acht dagen het vonnis is geveld. Op zulk een vlotte afdoening der zaken duidt in het geldende wrakings-artikel het voorschrift van summieere behandeling.

Een aardig voorbeeld van wat een summieere behandeling vermag, levert op een vonnis der Rotterdamsche Rechtbank van 15 November 1905, W. 8325. A. heeft een conservatoir beslag gelegd, B. acht zich daardoor bezwaard en dagvaardt zijn tegenpartij voor de rechtbank, teneinde opheffing van het beslag te verkrijgen. Op den dienenden dag wordt de zaak ter terechtzitting afgeroepen en vraagt A. het gewone uitstel van „veertien dagen” om in die „veertien dagen” (of misschien wel in een tweeden of denden hernieuwden uitsteltermijn van „veertien dagen”) zijn conclusie van antwoord voor te bereiden en daarin neer te leggen de redenen, waarom het beslag niet behoort te worden opgeheven. B. evenwel verzet zich tegen de verzochte „continuatie” van veertien dagen onder beroep op art. 310 W. v. B. R., hetwelk op het geval toepasselijk was en daarvoor summieere behandeling voorschrijft. En inderdaad, de rechtbank weigerde het gevraagde uitstel; op dezelfde zitting werd eisch en tegenspraak mondeling toegelicht; zes dagen later was het vonnis reeds gewezen en de geheele procedure met bepaald on-Nederlandschen spoed beëindigd.

Op deze wijze zou de arbitrage door het wrakings-geding voor den rechter slechts enkele weken onderbroken worden, indien althans het voorschrift van het wrakingsartikel door de jurisprudentie evenzoo zou worden toegepast — en waarom zou dit niet? — als in artt. 6 F. W. en 310 W. v. B. R.

Of ditzelfde resultaat zou worden bereikt bij de wijze van berechting, die het ontwerp verder regelt, valt, zachtst uitgedrukt, te betwijfelen.

Evenwel, de schorsing moge tot geringer tijdsduur worden teruggebracht, de onderbreking zelve blijft ongewenscht en een beslissing der wraking *in eersten aanleg* door het scheids-gerecht zelf verkieslijker, minder kostbaar en sneller.

* * *

„Een scheids-rechter kan worden gewraakt om dezelfde redenen als een rechter”, aldus het ontwerp in het eerste lid van zijn wrakingsartikel.

„De redenen van wraking zijn dezelfde als voor de regters”, aldus de geldende wet (art. 626 W. v. B. R.). Het bestaande systeem, hetwelk voor rechters een elftal nauwkeurig omschreven wrakingsredenen opsomt en daarmede dan in art. 626 de wrakingsredenen voor arbiters gelijkstelt, is verkeerd gebleken. In de tijden, toen scheids-rechtspraak slechts bij hooge uitzondering werd bedongen, moge deze

regeling niet onbevredigend zijn geweest, thans is zij dit in hooge mate. Het systeem onzer wet houdt geen rekening ermee, dat de positie van den rechtsprekenden koopman of industrieel tegenover de in zijn branche te berechten geschillen in vele gevallen een volmaakt andere is dan de rechter tegenover die geschillen inneemt. Deze neemt aan het zakenleven, waaruit die geschillen voortspruiten, geen actief deel; gene daarentegen zit daar midden in en uit zijn persoonlijk deelnemen aan dien strijd van belangen, vloeien vaak verwickelingen, banden, relaties voort, die aan zijn onbevangen oordeel over een hangend geschil afbreuk kunnen doen, zonder dat er evenwel een der bepaalde wrakingsgronden, zooals die bij de wet t.a. van rechters staan omschreven, is aan te voeren; de factoren, die in zulke gevallen de zekerheid van onbevangenheid bij den arbiter verminderen, kunnen met het hangende geschil of met de strijdende partijen zoo weinig of verwijderd verband houden, dat daaruit geen bij de wet omschreven wrakingsgrond is te construeeren.

Dergelijke samenloop of overeenstemming van belangen met de gedingvoerenden bestaat bij den rechter uit den aard niet; bestond vroeger bij de exceptionele arbitrages ook vrijwel niet. Thans echter, nu bijna elke groothandelsbranche haar eigen arbiters kiest, wier zakenbelangen dikwijls zijn dooreengeweven met die der strijdenden, of daarmede verbonden of gelijksoortig, is de kans op mogelijke bevangenheid deswege aanzienlijk vermeerderd, dermate zelfs, dat bij onze voornaamste scheidsgerichten herhaaldelijk blijkt voor te komen, dat een arbiter zich vrijwillig terugtrekt, wijl hij zelve zich niet onbevangen acht.

Wat men bij onze beste scheidsgerichten aldus door den betrokken arbiter vrijwillig ziet doen, behoort een *waarborg* in de wet te vinden zoodanig, dat rechtzoekenden in belangengevallen als hier bedoeld, niet slechts zijn aangewezen op het vrijwillig heengaan des betrokken arbiters. De mogelijkheid om arbiters te wraken worde verruimd en niet beperkt tot eenige met name vermelde gevallen.

Ofschoon nu de hierboven aangehaalde bepaling uit het ontwerp den bestaanden toestand en gelijkstelling schijnt te bestendigen, is dit inderdaad geenszins het geval. Wel wordt voor de arbitrale wrakingsredenen verwezen naar de rechterlijke, doch deze laatste zijn veel ruimer geredigeerd dan thans:

een rechter kan door een procespartij worden *gewraakt*, *indien er een gegronde reden bestaat zijn onpartijdigheid in twijfel te trekken*. Deze breede en algemeene redigeering, die ook voor de scheidsrecht-spraak geldt, verschaft aan de arbitrale wraking de verruiming, die ik boven bepleitte. De wraking is niet meer gebonden aan enkele met name omschreven redenen; het algemeene voorschrift maakt het mogelijk om wat t.a. van een rechter wellicht geen „gegronde reden” zou zijn, „om zijn onpartijdigheid in twijfel te trekken”, t.a. van arbiters wel als zoodanig aan te merken. De bepaling is soepel genoeg om rekening te houden met de talloze belangenschakeeringen van het zakenleven, die men niet alle van te voren onder met name omschreven wrakingsgronden kan vangen.

Tot zoover dus niets dan lof over de ontworpen bepaling; één aanvulling zou ik ten deze evenwel willen aangebracht zien. Wenschelijk zou het zijn, zoo de arbitrage-reglementen de bevoegdheid hadden om — naast het algemeen geredigeerde wetsartikel, waarvan de toepassing aan de practijk is overgelaten — enkele wrakingsredenen in hun conditiën met name te vermelden en daarbij te bepalen, dat een beroep op die redenen in elk geval en onder alle omstandigheden tot wraking moet leiden. Er zijn redenen denkbaar, die naar de opvatting der betrokkenen in een of andere handelsbranche onder alle omstandigheden iemand tot arbitreeren in een voorliggend geval ongeschikt maken; elke handelsegroep kan voor zich zelve het best bepalen, welke omstan-

digheden zij voor haar leden als zulke wrakingsgronden par excellence wenscht te beschouwen en in het reglement vast te leggen.

Men denke aan het zijn van bloedverwant of medefirmant; of van commissaris in een arbitreerende naamlooze vennootschap; of aan de omstandigheid, dat een arbiter een gelijksoortige zaak heeft gedaan als die waarvoor de arbitrage loopt.

In zulke gevallen moet zoo'n betrokkene — al ware het alleen om den schijn te vermijden — niet rechter zijn en is het niet gewenscht, dat degene, die over de gegrondheid der wraking zal krijgen te oordeelen, zich nog moet gaan afvragen of voor partijdigheid hier wel inderdaad gegronde vrees bestaat. Het arbiterschap voor dergelijke betrokkenen moet eens en vooral in het reglement kunnen verboden worden, hetzij onvoorwaardelijk en oafbankelijk van den wil der arbitreerende partij dan wel zoodra een der partijen dit door wraking blijkt te verlangen.

Of het bestaande ontwerp aan de scheidsreglementen een aanvullende regeling in dezen geest toestaat, is twijfelachtig; die aanvullende bevoegdheid worde dus alsnog uitdrukkelijk verleend.

„Een partij kan een scheidsrechter, dien zij heeft benoemd, niet wraken dan om redenen na de benoeming tot haar kennis gekomen” (ontwerp). Terecht. De bepaling spreekt voor zich zelve, zoo niet van zelf. Zoo aan de partij, toen zij den arbiter benoemde, een toen reeds bestaande wrakingsgrond bekend was, geeft zij door dien persoon toch te benoemen blijk van den bekenden wrakingsgrond afstand te doen, immers te berusten. Onjuist is evenwel, dat de commissie — in navolging der bestaande wet — hier slechts één geval van berusting regelt in plaats van een algemeen voorschrift te geven. Immers ook een na de benoeming ontstane of bekend geworden reden tot wraking kan op tal van wijzen door berusting komen te vervallen, ook al zeggen wet en wetsontwerp dit niet: b.v. door tot den bewusten arbiter een brief of mededeeling te richten, waarbij men hem in weerwil van die wrakingsreden uitdrukkelijk of implicite als arbiter aanvaardt.

Van berusting in wrakingsredenen tegen een arbiter, die door de wederpartij of door den rechter of door twee arbiters samen is benoemd, zegt het ontwerp in het geheel niets. En ook daar is berusting mogelijk.

Zoowel de geldende wettelijke als de voorgestelde regeling waren heel wat juister vervangen door een algemeen voorschrift in dezen geest, dat een scheidsrechter niet meer kan worden *gewraakt* om redenen, in welke bestaan men heeft berust. Dit is duidelijk en algemeen, verliest zich niet in casuïstiek en omvat daarom alle gevallen. Zoo zal men krachtens zoodanig voorschrift, door bij de behandeling van het arbitraal geding de wraking niet voor te dragen, het recht verliezen om daarna nog van een toen reeds bekenden wrakingsgrond gebruik te maken; evenmin zal men bij een tweede arbitrale zitting nog kunnen wraken op een grond, die reeds bij de eerste zitting bekend was, doch toen ongebruikt is gelaten. In beide gevallen is in het bestaan van dien wrakingsgrond berust.

„De wraking geschiedt alvorens het scheidsrecht de behandeling der zaak heeft aangevangen” (ontwerp), daar anders — aldus de kennelijke rechtsgrond van dit voorschrift — in het bestaan der wrakingsredenen is berust.

Deze bepaling, die men ook in vele arbitrage-reglementen aantreft, is in de wet een splinternieuwe invoeging, welke weinig toejuiching verdient. Het is immers zeer goed mogelijk, dat eerst na de eerste arbitrale zitting een der arbiters belang krijgt — of dat een der partijen eerst op of na die zitting te we-

ten komt, dat een der scheidsrechters belang heeft — bij het door hem te beslissen geschil. Het spreekt vanzelf, dat in zulke gevallen een beroep op dien lateren wrakingsgrond moet zijn toegelaten. De commissie heeft dit dan ook zelve gevoeld; zij schrijft in haar Memorie van Toelichting:

„De regel is, dat de wraking niet meer kan plaats hebben, als het scheidsgerecht met de behandeling der zaak is begonnen. Mocht de reden van wraking eerst daarna bekend worden, dan is echter ingevolge art. 10, Titel II, Boek I de wraking nog mogelijk..”

Het ontwerp zelve haast zich derhalve om datgene, wat als regel wordt vooropgesteld, terstond terug te nemen, zoodra zich een latere reden opdoet; een methode van wetgeving, die zeker weinig elegant is te noemen.

Trouwens, naast het hierboven aanbevolen algemeen berustingsvoorschrift zou de geheele, hier bestreden, regel met zijn uitzondering gevoelig kunnen gemist worden. Wanneer de wet eenvoudig bepaalde, dat niet meer kan worden gewraakt om een reden in welker bestaan berust is, dan zou de wrakende partij toch verplicht zijn de wraking terstond bij de behandeling voor arbiters op te werpen, wijl anders een later beroep op een toen reeds bekenden grond — alweder door berusting — zou zijn afgesneden.

De hier bestreden bepaling van het ontwerp, vertoont hetzelfde euvel als de voorgaande: in plaats van een algemeen regel gesteld, wordt er slechts een geval van berusting geregeld, waardoor de bepaling noodzakelijkerwijze onvolledig is. Zoo kan wel degelijk — òók reeds voor de behandeling aanvangt — een wrakingsrecht op vele wijzen door berusting zijn vervallen (b.v. door een brief of mededeeling als hierboven bedoeld), terwijl de bestreden bepaling ten onrechte den indruk van het tegendeel, immers den schijn wekt, alsof voor de ontvankelijkheid eener wraking enkel beslissend zou zijn de vraag, of zij al dan niet bij den aanvang der arbitrale zitting is opgeworpen.

Een algemeen berustingsvoorschrift in de wet op te nemen, blijft dus dringend gewenscht; wil men daarnaast dan nog de twee door het ontwerp geregelde gevallen van berusting met name vermelden, dan doe de woordenkeuze duidelijk uitkomen, dat het slechts voorbeelden zijn, die geen aanspraak er op maken alle gevallen van berusting te omvatten.

* * *

Dit zijn zoo de voornaamste critische opmerkingen, die het ontwerp mij op het gebied der arbitrale wraking in de pen gaf, en die ik — gezien de enorme vlucht, welke de handelsarbitrage de laatste jaren heeft genomen; gezien de groote belangen, die er derhalve voor handel en bedrijf zijn verbonden aan een behoorlijke regeling van — vooral — het wrakingsrecht: immers het dreigende gevaar voor een geregelden vloten arbitralen rechtsgang — die ik dáárom gemeend heb niet te mogen achterhouden.

Erkennend het vele goede, dat het ontwerp ons, ook op ander terrein, brengen wil, is mijn conclusie: dankbaar doch — voorzover het besproken onderwerp betreft — geenszins voldaan. Mocht hierin alsnog te bevoegder plaats op de aangegeven wijze worden voorzien.

Mr. A. J. VERSTEGEN.

DE DIVIDEND- EN TANTIEMEBELASTING EN DE UITDEELING VAN AGIO OP AANDEELEN.

In zijn arrest van 16 Juni 1920 heeft de Hooge Raad een beslissing genomen, die in het kort neerkomt op het volgende:

dat een uitdeeling eener binnen het Rijk gevestigde N. V. enz., om belastbaar te zijn volgens de wet op de dividend- en tantiëmebelasting, moet zijn een winstuitdeeling, onverschillig of het een uitdeeling is vallende onder de artikelen 2, 5 of 6 dier wet;

dat agio op aandelen niet is winst, doch gestort kapitaal;

dat derhalve de uitdeeling van agio op aandelen niet is een belastbare uitdeeling in den zin der wet op de dividend- en tantiëmebelasting.

Waar in het door den Hoogen Raad besliste geval het agio geheel aan aandeelhouders werd uitgekeerd (n.l. in den vorm van aandelen), leverde de beslissing in dat geval geen practische moeilijkheden op: de uitdeeling was geheel belastingvrij.

Moeilijker echter wordt de kwestie, indien het agio òf reeds direct aan het eind van het jaar van uitgifte der aandelen, waarop het bedongen is, òf na eerst eenige jaren (soms tot de liquidatie toe) op een rekening „agioreserve” te zijn geboekt gebleven, in het credit der verlies- en winstrekening terecht komt en te zamen met de in dat jaar behaalde winst wordt verdeeld onder aandeelhouders, tantiëmisten en statutaire reserve. Ten einde de verschillende mogelijkheden onder het oog te zien, welke zich hierbij voordoen, stellen we de volgende verlies- en winstrekening:

Onkosten	f 50.000	Goederen..	f 150.000
5 % over 1 mill. f 50.000		Agio	„ 100.000
Dividend 70 % „ 105.000			
Tantiëme 10 % „ 15.000			
Reserve 20 % „ 30.000			
	„ 200.000		
	f 250.000		f 250.000

Gemakshalve veronderstellen we, dat er geen winstsaldo van het vorig jaar op deze rekening overging, dat de fiscus geen deelgerechtigde in de winst is (oorlogswinstbelasting), dat de dividend- en tantiëmebelasting uit de onkostenrekening van het volgend jaar bestreden wordt en dat artt. 3, 8, 27, 28 en 29 der wet geen toepassing vinden. Verder wordt ondersteld, dat de aangegeven „winst”verdeeling de statutaire is.

De in te nemen standpunten zijn nu de volgende:

1. Het agio komt geheel in mindering van de uitdeeling aan aandeelhouders, dus belastbaar is:
volgens art. 10 a f 155.000 — f 100.000 = f 55.000
volgens art. 10 b f 15.000

De reservedotatie is geheel winstreserve en wordt bij latere uitdeeling ten volle belast.

2. Het agio komt ten goede aan aandeelhouders, tantiëmisten en reserve in de verhouding, waarin de overwinst verdeeld wordt, dus 70:10:20, dus is belastbaar:

volgens art. 10 a f 155.000 — $\frac{70}{100} \times f 100.000 = f 85.000$
volgens art. 10 b f 15.000.

De reservedotatie is voor $\frac{20}{100} \times f 100.000 = f 20.000$

uit agio gevormd; de inspecteur teekent dus in den legger aan, dat in de statutaire reserve f 20.000 gestort kapitaal is begrepen, hetgeen bij latere uitdeeling niet belast mag worden.

3. Het agio komt ten goede aan aandeelhouders, tantiëmisten en reserve in de verhouding, waarin de geheele winst verdeeld is, dus 155:15:30, dus is belastbaar:

volgens art. 10 a f 155.000 — $\frac{155}{200} \times f 100.000 = f 77.500$
volgens art. 10 b f 15.000.

De reservedotatie is voor $\frac{30}{200} \times f 100.000 = f 15.000$

uit agio gevormd; de inspecteur teekent dus in den legger aan, dat in de statutaire reserve f 15.000 gestort kapitaal is begrepen, hetgeen bij latere uitdeeling niet belast mag worden.

4. Bruto-goederenwinst en agio worden te zamen gebruikt tot dekking der onkosten en tot vorming van een netto-saldo. Van dit laatste is dus $\frac{200}{250}$ uit agio ontstaan, dus is er f 80.000 agio in begrepen.

Deze f 80.000 zijn weer verdeeld onder de rechthebbers in verhouding 155:15:30, dus is belastbaar volgens art. 10 a $f 155.000 - \frac{155}{200} \times f 80.000 = f 93.000$ volgens art. 10 b f 15.000.

De reservedotatie is voor $\frac{30}{200} \times f 80.000 = f 12.000$ uit agio gevormd; de inspecteur teekent dus in den legger aan, dat in de statutaire reserve f 12.000 gestort kapitaal is begrepen, hetgeen bij latere uitdeeling niet belast mag worden.

Voor de regeling *sub 1* pleit, dat het door de aandeelhouders gestorte agio geacht moet worden allereerst aan de aandeelhouders te zijn terugbetaald. Dit is echter in flagranten strijd met het feit, dat hier het agio in de winstverdeling is meegesleurd. Was het agio *vooraf* aan de aandeelhouders toegekend en daarna op het overblijvende (hetgeen dan juist de werkelijke winst voorstelde) de gewone winstverdeling toegepast, dan zou genoemde bewering steun vinden in de werkelijke feiten.¹⁾ Maar dan zou ook de geheele agio-uitdeeling buiten de verlies- en winstrekening om geschied kunnen zijn. Thans echter wordt de bewering, dat het agio geheel aan aandeelhouders zou zijn uitgekeerd, door de feiten weersproken. En hiermede komt meteen het onzuivere aan het licht van de handelwijze zelve om het agio in de winst te werpen; het onzuivere namelijk, dat door de aandeelhouders in den vorm van agio gestort kapitaal, aan anderen dan aan henzelfen wordt uitgekeerd. Niettemin, deze handelwijze komt voor en komt vaak voor; zij moet dus onder het oog gezien worden.

De *sub 2* gegeven redeneering steunt, evenals die *sub 3*, op de veronderstelling, dat eerst en vooral door de bruto-winst de onkosten gedekt moeten worden en dat hetgeen daarna als netto-winst overblijft, te zamen met het agio tot verdeling komt. De verdeling *sub 2* geeft aan de aandeelhouders allereerst de statutair vastgelegde 5 pCt. uit de winst, waarop zij recht hadden, ook al was er geen agio bij de winst gebracht; het agio vergroot dan slechts de overwinst. Aan de verdeling *sub 3* ligt echter de gedachte ten grondslag, dat ook zelfs tot de uitkeering van het primaire dividend het agio heeft medegewerkt. Dit is in ons geval niet direct zichtbaar, doch blijkt scherp, indien bijv. de goederenwinst f 75.000, het agio f 175.000 was geweest. Dan was de bewering, dat het primaire dividend uitsluitend uit de winst voortkwam, onhoudbaar, daar de netto-winst dan f 25.000, het primaire dividend f 50.000 bedroeg.

Bij de gevallen 2, 3 en 4 zal men misschien met verwondering opmerken, dat van het tantième geen bedrag belastingvrij is beschouwd, als zijnde uitgedeeld agio. Immers, zal men redeneeren, de Hooge Raad stelt in genoemd arrest niet den eisch, dat het gestorte kapitaal worde terugbetaald aan dezelfde personen, die het gestort hebben, zoodat uitbetaling aan tantiëmisten van door de aandeelhouders gestort kapitaal onbelast moet zijn. Men vergeet hierbij dan echter, dat in de wet op de dividend- en tantiëmebelasting nog iets anders is belastbaar gesteld dan alleen *winstuitdeelingen*, namelijk salarissen van commissarissen, directeuren en leden van het personeel en dat onder salaris wordt verstaan *iedere belooning niet vallende onder art. 2* (art. 7, 2e lid). Van deze belooningen wordt niet alleen niet geëischt, dat zij uit de winst worden voldaan, zij *kunnen* zelfs niet uit de winst komen, daar ze anders onder art. 2 zouden vallen en dus door de definitie van art. 7, 2e lid, zouden buitengesloten worden. Vandaar dat salarissen, boven den in art. 7, 1e lid, aangegeven grens,

steeds belast zijn, ook zelfs indien in eenig jaar door de uitkeering dier salarissen een verliessaldo gecreëerd of vergroot wordt en dus die salarissen feitelijk uit het gestorte kapitaal worden betaald.

Daar dus het tantième, uit agio aan de tantiëmisten betaald; een belooning vormt, die geen winstuitdeeling is, dus niet valt onder art. 2, is het salaris en als zoodanig belast (art. 8 schakelden we uit). Splitting van het tantième in „winstaandeel” en „salaris” heeft alleen zin voor commissarissen en, ingeval art. 10, laatste lid, van toepassing is, bovendien ook voor directeuren en leden van het personeel.

In de *sub 4* gegeven berekening wordt uitgegaan van de veronderstelling, dat het agio, te zamen met de andere voordeelen, welke de N.V. onder hare winsten opneemt, één geheel vormt, dat allereerst dient tot bestrijding van de onkosten, waarna een tot verdeling bestemd bedrag overblijft. Deze redeneering vindt hierin steun, dat, indien er geen goederenwinst was, de onkosten geheel uit agio moesten bestreden worden, ja, indien er een verlies op goederen was geleden, dit zelfs nog eerst door het agio moest worden goedgeemaakt. Het is dus ongerijmd, te ontkennen, dat het agio bij het bestrijden der onkosten een rol speelt.

Ook met dit standpunt kan ik mij, evenmin als met het eerste, vereenigen. Ik meen, dat van geen netto-winst sprake is; voor en aler alle onkosten door de bruto-winsten gedekt zijn. Ik acht dus den post onkosten niet gedekt door goederenwinst en agio *te zamen*, doch acht de goederenwinst allereerst aangewezen om de onkosten goed te maken. Hoe rijm ik daar dan mee het geval, dat er een te kleine goederenwinst is om de onkosten te dekken, geen goederenwinst of zelfs een goederenverlies, zoodat kennelijk de onkosten ten deele of geheel door het agio worden gedekt? Wel, in al deze gevallen bestaat een zuiver verlies over het jaar in kwestie, welk verlies men blijkbaar dekt uit het in den vorm van agio gestorte kapitaal. Dat deel van het agio, wat tot verdeling komt, wensch ik te beschouwen op de wijze *sub 2* of *3* vermeld, doch het deel, dat tot dekking van het verliessaldo dient, is niet tot uitdeeling gekomen. Het is eenvoudig een deel van het kapitaal, dat door verliezen afgeschreven is, ook al behoefde deze afschrijving niet op de aandeelbewijzen te worden aange teekend, evenmin als het gestorte agio er op bijgeschreven werd.

De vraag, hoe met zulk afgeschreven kapitaal te handelen, brengt ons dus tot de behandeling van de algemeene vraag: hoe staat de fiscus tegenover kapitaal, dat door verliezen is afgeschreven? Het antwoord hierop is slechts van belang bij de liquidatie, wanneer belast wordt het batig saldo boven het nog niet terugbetaald kapitaal. De vraag is nu, of onder nog niet terugbetaald kapitaal moet worden verstaan het gestorte kapitaalbedrag, dat op het oogenblik van liquidatie nog aanwezig is, dan wel het kapitaalbedrag, dat door aandeelhouders in den loop der jaren is gestort geworden, voor zoover daarvan nog geen terugbetaling heeft plaats gehad. Mij dunkt, dat bij de beantwoording dezer vraag de woorden „nog niet terugbetaald” den weg wijzen. Ware bedoeld te belasten het batig saldo boven hetgeen op het oogenblik van liquidatie van het gestorte kapitaal nog aanwezig was, dan waren de woorden „nog niet terugbetaald” overbodig geweest, daar immers het reeds terugbetaalde kapitaal niet meer aanwezig is op het moment der liquidatie en er dus, bij de onderstelde bedoeling, geen mogelijkheid was deze reeds terugbetaalde bedragen bij het kapitaal te trekken. Integendeel onderstellen de woorden „nog niet terugbetaald”, dat men ter berekening van het kapitaal in het verledene teruggaat, dat men dus de som van alle stortingen heeft te nemen, die in den loop der jaren door aandeelhouders zijn verricht, met alleen deze ééne restrictie: „voor zoover niet terugbetaald”. Naar mijne meening moet dit

¹⁾ Dit is b.v. het geval indien bij de uitgifte van nieuwe aandelen bepaald is, dat een deel van het gestorte agio dienen zal, om hieruit op die aandelen het volle dividend over het loopende boekjaar uit te keeren. In dat geval spreekt dit echter ook duidelijk uit de winstverdeling.

zelfs geschieden, indien (bij gebrek aan of na opteren van het agio) de kapitaalsvermindering niet als verliessaldo is blijven staan, doch op de aandelen afgestempeld en statutair vastgelegd is. Immers, door het agio tot gestort kapitaal te verklaren, heeft de Hooge Raad getoond, het op de aandelen vermelde en in de statuten vastgelegde nominale kapitaal niet als criterium van gestort kapitaal te erkennen en als eenig criterium gesteld het bedrag der werkelijk plaats gehad hebbende stortingen.

Ingeval dus agio dient ter afschrijving van een verliessaldo, dient de inspecteur in den legger aan te teekenen, dat een deel van het gestorte kapitaal door verliezen verdwenen is, welk kapitaalbedrag echter bij liquidatie als destijds gestort in aanmerking moet worden genomen.

Blijven dus nog ter vergelijking de sub 2 en 3 gegeven wijzen van berekening. Bij de uiteenzetting hiervan bleek reeds, dat ik die sub 3 de meest juiste vind. Welke gevolgen brengt nu deze laatste berekeningswijze mee? Vooreerst de berekening van het deel van het agio, dat in de dividenduitkeering begrepen is en dat een belastingvrije uitdeeling vormt. Vervolgens de berekening van het deel van het agio, dat aan tantiëmisten is uitbetaald en het karakter draagt van salaris, wat uit het gestorte kapitaal betaald is, wat dus gestort kapitaal is, dat tegenover verliezen is weggevallen en dat dus door den inspecteur in den legger moet worden aangeeteekend als wel destijds gestort, maar door verliezen verdwenen.¹⁾

Daarna moet van de dotatie aan de statutaire reserve worden uitgerekend, welk deel ervan uit agio gevormd is. Dit moet in den legger worden aangeeteekend. Gaat er ten slotte een onverdeeld winstsaldo over naar het volgend jaar, dan bevindt zich ook hierin een gedeelte van het agio, zoodat hetgeen het volgend jaar tot verdeling komt, ook weer ten deele uit agio bestaat, zoodat dan het lieve leven opnieuw begint.

In den legger moeten dus tweeënlei notitiën worden gemaakt: vooreerst die omtrent het gestorte, maar, anders dan door terugbetaling, verdwenen kapitaal, vervolgens die omtrent het gestorte kapitaal, dat zich in elk der reserves bevindt. Een notitie van de laatste soort geschiedt ook, indien het agio, in plaats van direct verdeeld of op een afzonderlijke agioreserve geplaatst te worden, wordt toegevoegd aan de statutaire of eenige andere, niet uitsluitend uit agio bestaande reserve. Indien te eeniger tijd een zoodanige reserve tot gedeeltelijke verdeling komt, doet zich de vraag voor, of het verdeelde gedeelte geheel, evenredig, of in het geheel niet uit agio bestaat. Naar mijne meening moet de inspecteur zich hierbij houden aan de, zoo moodig te vragen, mededeeling van den belastingplichtige, aangezien deze zelf kan bepalen, welk deel der reserve hij wenscht uit te deelen. Natuurlijk moet de opgave niet met de werkelijkheid in strijd zijn: van een reserve bestaande uit f 100.000 agio en f 200.000 opgelegde winst kan een uitgedeeld bedrag van f 120.000 niet enkel agio zijn. Wordt echter de reserve niet gebruikt tot uitdeeling, doch tot dekking van een verliessaldo, dan zal geacht moeten worden, dat hiertoe allereerst de winstreserve wordt gebruikt en eerst daarna het als agio gestort kapitaal. Moet dit laatste geschieden, dan verhuist het aldus gebruikte agiobedrag naar de rubriek van gestort, doch door verliezen verdwenen kapitaal.

De vraag is, of het niet mogelijk zou zijn, de hier gegeven, omslachtige berekeningswijze (die nog tal

¹⁾ Ik wijs er met nadruk op, dat, door de scherpe onderscheiding van gestort kapitaal en uit winst gevormd kapitaal, het goedmaken van verliezen uit gestort kapitaal voor kan komen, ook al is daarnaast nog aanwezig uit winst gevormd kapitaal, dat feitelijk het eerst behoorde bestemd te worden, om verliezen te dekken.

van moeilijkheden oplevert en tot tal van vragen aanleiding geeft, indien de artt. 10 laatste lid, 27, 28 en 29 van toepassing zijn) te ondervangen door een meer eenvoudige regeling in de wet vast te leggen. Daarbij trekken dan twee oplossingen de aandacht:

a. Alle gestort kapitaal worde als zoodanig in den legger aangeeteekend en eerst bij liquidatie worde dit geheele bedrag van belasting vrijgesteld. Van tusschentijdsche uitdeelingen wordt niet meer gevraagd, of zij misschien bedoeld zijn als uitdeeling van agio; zij worden eenvoudig als winstuitdeelingen beschouwd.

Een practisch bezwaar is, dat bij liquidatie wel eens zou kunnen blijken, dat het geheele gestorte kapitaal dan niet meer aanwezig is, zoodat uitdeelingen, die in vroeger jaren als winstuitdeeling zijn aangemerkt en belast, inderdaad kapitaalsuitdeelingen blijken te zijn geweest. In dit geval lijdt belastingplichtige schade.

b. De wet treffe een regeling als in art. 3 (maar dan zonder eenige verdeling als in art. 10, laatste lid) door na het behalen van agio, van de eerstvolgende dividenduitdeelingen zooveel vrij te stellen, tot het geheele agiobedrag bereikt is.

Nu is echter een bezwaar, dat, na dit vrijlaten van werkelijke winstuitdeelingen, welke tegen het agio pitaal dan niet meer aanwezig is, zoodat uitdeelingen meer konden volgen en het dan nog resteerend agio, dat reeds bij voorbaat als uitgekeerd is beschouwd en vrijgelaten, heelemaal niet uitgekeerd, maar opgeteerd wordt. In dit geval lijdt de fiscus schade.

Bovendien zou in beide gevallen de werkelijkheid ernstig geweld worden aangedaan. In het eerste geval zouden werkelijke uitdeelingen van agio, welke vóór de liquidatie geschieden, belast worden, in het tweede geval werkelijke winstuitdeelingen onbelast blijven. In de wet zou dus niet alleen een der bovengenoemde berekeningswijzen moeten worden voorgeschreven, maar bovendien zouden daarnaast niet te behouden zijn de bepalingen, dat winstuitdeelingen belast en terugbetalingen van kapitaal onbelast zijn, daar deze in lijnrechten strijd met de nieuw op te nemen regelingen zouden zijn. Maar daarmee zou dan de grondslag van de geheele wet worden aangetast.

Zou nu echter de sub 1 aangegeven berekeningswijze, ofschoon theoretisch onjuist, niet als eenvoudige oplossing kunnen dienst doen? Men behoeft zich echter slechts even voor te stellen, hoe deze berekening er uit gaat zien, als bijv. de goederenwinst f 50.000 en het agio f 200.000 is, om in te zien dat men dan ook onherroepelijk vastloopt. Want of men neemt de werkelijkheid, dat nl. het agio geheel is uitgedeeld en dan krijgt men naast de volledige vrijstelling van het dividend ad f 155.000 weer de theoretische verdeling van de overige uitgedeelde f 45.000 over tantiëmisten, reserve en eventueel onverdeeld saldo, met de bijbehorende aantekeningen in den legger. Of wel men moet het restant agio ad f 45.000 bewaren tot een volgende dividenduitdeeling (die misschien nooit meer komt) en komt daardoor weer met de werkelijkheid in botsing, door een inderdaad uitgedeeld agio als niet uitgedeeld te beschouwen.

Er is maar één geneesmiddel, maar dat is dan ook radicaal en dient nog voor diverse andere kwalen: de belasting der, naamloze vennootschappen niet naar de uitgedeelde, doch naar de behaalde winst. Dan geen verdeling meer van een in de winst geworpen agio over de verschillende bestanddeelen, waarin de winst uiteenvalt, maar eenvoudig een aftrekken van de geheele winst.

LONDENSCH E CORRESPONDENTIE.

Tot ons leedwezen kwam de wekelijksche brief van onzen medewerker niet tijdig in ons bezit. — Red.

AANTEEKENING.

De Assurantiemarkt in 1920. — Aan het verslag over 1920 der Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam is het volgende ontleend:

Algemeen overzicht. Het assurantiebedrijf is voortgegaan zich geleidelijk weer aan te passen aan normale vredestoestanden. Toch werkte in menig opzicht de oorlogstijd nog duidelijk na. De markt bleef den invloed ondervinden van het grootte aantal verzekeringsmaatschappijen, die hun reden van bestaan in de molestverzekering hadden gevonden en die nu op andere terreinen van het bedrijf een aandeel in de zaken tot zich trokken. Dit beteekende een voortgaande scherpe concurrentie, lage premien en ook hier en daar zwakte van maatschappijen.

De uitkomsten van het bedrijf in 1920 schijnen in Nederland, alles dooreengenomen, niet zoo onbevredigend te zijn geweest (in Rotterdam gaf de zeeverzekering betere uitkomsten dan de brandverzekering) en de financiële toestand van de markt is redelijk goed gebleven, maar vrij van geldelijke zorgen is toch ook de assurantiemarkt hier te lande niet geweest en de dikwijls op groote schaal gesloten herververzekeringcontracten doen de Nederlandsche assuradeuren soms meer dan hun lief is deelen in tegenslagen in het buitenland. Ook de buitenlandsche beleggingen (effecten en vorderingen) doen hun nadeeligen invloed gelden en met name het levensverzekeringbedrijf heeft in een enkel geval daarvan ernstige gevolgen ondervonden.

Bijzondere aandacht heeft ook dit jaar het diefstalrisico getrokken. De verwachting, dat met het einde van den oorlog ook het euvel van den diefstal zou verdwijnen is tot nu toe niet bewaarheid. Het is niet te ontkennen, dat het plegen van dit misdrijf door de omstandigheden wel eens zeer begunstigd wordt. Het toezicht gedurende het vervoer schijnt soms veel te wenschen over te laten, wat wellicht toegeschreven zou kunnen worden aan de steeds meer beperkte aansprakelijkheid van vervoerders, terwijl ook de emballage in vele gevallen minder solide is, hetgeen het stelen gemakkelijker maakt. Bovendien liggen goederen, die over zee gaan, dikwijls maanden lang in lichters, pakhuizen of op den wal opgeslagen, waarbij het voorgekomen is, dat colli geheel leeg geplunderd werden.

Het molest-risico wordt nog vrij algemeen in de transportverzekering ingesloten. Een paar maal hebben losse mijnen aan het voortbestaan van dit risico herinnerd.

De staatsmolestverzekering, op 1 Januari 1920 buiten werking gesteld, is nu bijna geliquideerd. Volgens mededeeling van den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel (*Nederlandsche Staatscourant* van 16 Maart 1920, no. 53), wijzen de uitkomsten van dit bedrijf voorloopig een winstcijfer aan van f 5.342.640,60, het verschil tusschen een premie-inkomen van f 18.052.712,54 en uitkeering van f 12.710.071,94.

Wat de door Nederlandsche belanghebbenden gedurende en door den oorlog geleden verliezen betreft is het van regeeringswege opgerichte Bureau voor Zee-oorlogschade nog steeds bezig in overleg met assuradeuren te Amsterdam en te Rotterdam de noodige gegevens bijeen te verzamelen om de rekening op te maken.

Op administratief gebied zijn de assuradeuren en makelaars in hun onderling verkeer nog niet in het rechte spoor teruggekeerd. De kwartaalafrekeningen worden nog altijd meer vertraagd dan wenschelijk is.

De zaken met buitenlandsche assurantiemaatschappijen zijn na den oorlog weer belangrijk toegenomen. De Duitsche maatschappijen bleven daarbij onder den druk van de financiële positie van hun land.

De onderlinge verzekering heeft dit jaar inzonderheid bij de brandassurantie van zich laten spreken.

Zee-verzekering. In de groote vaart hebben zich slechts zeer weinig belangrijke schaden voorgedaan, en voorloopig krijgt men den indruk, dat 1920 hier ter beurse voor het transportverzekeringbedrijf gunstige uitkomsten heeft geleverd. Wel kwamen er eenige totaal-verliezen van kleinere schepen voor, die op mijnen waren gelopen.

Eenige pijnlijke ervaringen werden opgedaan bij de verzekering van loggers en treilers. In meer dan één geval is er aan het licht gekomen, dat de belanghebbenden, verleid door de hooge verzekeringsom en waarschijnlijk bezorgd door de slechte uitkomst van het bedrijf, zich niet hebben ontzien het leven van de opvarenden aan gevaar bloot te stellen en te trachten zich te kwader trouw te verrijken. In assurantiekringen heeft dit geen goed gedaan

aan den goeden naam van de visscherijverzekering. Intuschen hoede men zich voor generaliseering.

Dat de scheepvaart weer in oude banen is teruggekeerd, is ten genoegen van assuradeuren. Reeds in 1919 konden de schepen ter zee weer de gewone routes volgen en de schepen van bijzondere constructie, met name de houten en betonnen stoomschepen, verdwijnen meer en meer uit de vaart. In de verzekering van motorschoeners is de Rotterdamsche markt zeer terughoudend geworden; vele reederijen zien zich gedwongen deze schepen elders onder te brengen.

De handel vertoont meer en meer het verlangen naar ruime dekking, zij het ook tegen een hoogere premie. Daartegenover vertoont de assurantiemarkt soms de neiging om zich harerzijds van bepaalde risico's te onthouden. Ten aanzien van het diefstal-risico heeft men in Londen de regeling getroffen, dat daarbij de verzekerde altijd voor 25 pCt. eigen risico moet loopen. Pogingen van assuradeuren om een dergelijke regeling ook hier tot stand te brengen zijn tot nu toe gefaald.

Enkele belangrijke rechterlijke beslissingen inzake molestverzekering stelden vast, dat ingeval van tijdigloosheid een schade ten laste van den assuradeur valt, wanneer dit uit de omstandigheden, waaronder een schip is weggebleven, met groote waarschijnlijkheid kan worden afgeleid.

In de laatste dagen van het jaar is een nieuwe bepaling onder de beursconditiën opgenomen: indien de dragende waarde van het verzekerde voorwerp in de dispache hooger is dan de verzekerde waarde, zal de verzekeraar de ten laste van het voorwerp gekomen bedragen in avarij-grosse slechts vergoeden in evenredigheid van de door hem verzekerde som tot die dragende waarde, onverschillig of de verzekering gesloten is op een getaxeerde of niet-getaxeerde polis; in geval van op het verzekerde voorwerp drukkende avarij-particulier moet voor bovenbedoelde berekening de verzekerde som met het bedrag dier avarij-particulier, voorzoover de verzekeraar daarvoor aansprakelijk is, worden verminderd. Hiermede is een punt, waar omtrent verschil van opvatting bestond, voor het vervolg vastgelegd.

De inbeslagnemingen van goederen door de Engelsche autoriteiten zijn nog niet geheel afgewikkeld, maar men mag toch hopen, dat het nu binnen afzienbaren tijd geschieden zal. In de meeste gevallen heeft de procurator-general, in plaats van de zaak in rechten te laten beslissen, met de belanghebbenden een schikking getroffen, waardoor tegen behoud van een zeker percentage de goederen of het provenu werden vrijgegeven. Het Engelsche prijzenhof heeft in de gevallen van de stoomschepen „Elve” en „Bernisse”, die tijdens hun opbrenging door Engelsche oorlogsschepen, door Duitsche onderzeeërs werden getorpedeerd, de reeders tegenover de Engelsche regeering in het gelijk gesteld.

* Vermelding verdient de toeneming van verzekering voor Duitsche rekening, waarvan de oorzaak wel voornamelijk daarin gezocht zal moeten worden, dat de buitenlandsche koopers bij hun c.i.f.-koopden dikwijls als voorwaarde stellen, dat zij polissen van geallieerde of neutrale maatschappijen zullen ontvangen.

Brandverzekering. Het afgelopen jaar was voor assuradeuren ongetwijfeld niet gunstig. Er kwamen vele branden voor, waaronder verscheidene van aanzienlijken omvang.

* De verzekerde waarden, die sedert den aanvang van den oorlog voortdurend verhoogd moesten worden, bleven in het jaar 1920 vrijwel stationnair — zelfs kwam de neiging naar voren verzekerde bedragen lager te stellen.

In het vorig verslag werd melding gemaakt van den opslag van katoen. De opslag heeft niet dien omvang aangenomen, dien men er zich aanvankelijk van had voorgesteld. Volledigheidshalve moge nog vermeld worden, dat het verbod van opslag van katoen in pakhuizen, niet uitsluitend voor katoenopslag bestemd, in zooverre gewijzigd werd, dat daaronder niet vielen monsters van ruwe katoen tot een gewicht van 2.000 K.G.

De lang voorbereide beursbrandpolis kwam in dit jaar tot stand. Op den 20sten December werden de voorwaarden gedeponneerd ter griffie. Het zou te ver voeren in bijzonderheden in te gaan op de verschillen tusschen de oude en de nieuwe polis. Slechts zij hier aangestipt, dat de schaderegeling aan een geheele herziening werd onderworpen, waarbij echter de tegenwoordige practijk, hoewel niet in de oude polis omschreven, in menig opzicht in overeenstemming met de desbetreffende bepalingen der nieuwe polis is. Voor de vaststelling van het schadecijfer wordt als algemeene norm aangenomen de vergelijking van de waarde vóór den brand met die na den brand. De herstellingskosten, die volgens de oude Rotterdamsche polis voor opstallen

en gereedschappen uitsluitend de basis van schadevergoeding vormden, moeten nu tegelijk met het resultaat der vergelijking tusschen waarde vóór en ná den brand worden opgegeven en assuradeuren staat het vrij de eerste te vergoeden dan wel het verschil, waartoe de tweede vergelijking voert.

Een belangrijk evenement in de brandassurantiëwereld was het verder opduiken van de onderlinge verzekering, georganiseerd door Centraal Beheer te Amsterdam. Deze heeft met verschillende vormen van onderlinge verzekeringen, in het bijzonder met de risico-overneming ingevolge de ongevallenwet 1901, veel succes gehad. Gedurende den oorlog heeft zij haar organisatie uitgebreid tot de onderlinge molestverzekering, welk risico, aanvankelijk in de beurspolis gedekt, kort na het uitbreken van den oorlog niet meer door de brandassuradeuren dan tegen extra premie gedekt gehouden werd. Daar deze molestverzekering zich grondde op de brandverzekering had de Centrale Werkgevers-Risicobank langzamerhand een uitgebreid materiaal in handen gekregen. Assuradeuren en assurantiebezorgers hebben tegen dezen vorm van verzekering front gemaakt eensdeels omdat hun eigen bestaan er mede gemoeid was, anderdeels omdat zij van onderlinge brandverzekering van industriële belangen allerminst heil verwachtten. Zij letten daarbij op de cijfers, waartoe de staatscommissie kwam na onderzoek van de uitkomsten van de in Nederland werkende verzekeringsmaatschappijen, welke commissie was ingesteld ingevolge het bekende plan-Traub tot monopolisatie van de brandverzekering en maakten hiëruit de gevolgtrekking, dat de winsten in dit bedrijf behaald (ruim een half miljoen gulden door meer dan 170 maatschappijen, gemiddeld per jaar in de jaren 1903—1913; de gezamenlijke buitenlandse maatschappijen werkten zelfs in die jaren met verlies) niet van dien aard zijn, dat door onderlinge verzekering in eenigszins belangrijke mate bespaard kan worden.

Brandrisico en de beurs bleven vrij scherp tegenover elkander staan: eenerzijds verbood Brandrisico (behoudens ontheffing) aan ieder, die zich bij haar aansloot, een deel van zijn eigendommen elders te verzekeren; anderzijds hebben de assurantiebezorgers, door Brandrisico aangezocht om op te treden als haar tusschenpersonen, deze bemiddeling geweigerd en zich zelfs tot een boycot tegen haar vereenigd.

ONTVANGEN:

Finantieel Jaarboek voor 1921, uitgave van De Nederlandsche Financier, Dagelijksche Beurscourant, Amsterdam.

Annuaire International de Statistique, publié par l'Office Permanent de l'Institut International de Statistique, V *Etat et mouvement de la population (Afrique, Asie, Oceanie)*. La Haye, 1921.

Financial and Commercial Review 1920, samengesteld door de Swiss Bank Corporation te Londen.

INGEZONDEN STUKKEN.

ONTGINNING VAN AARDOLIEVELDEN IN NEDERLANDSCH-INDIË. III. ¹⁾

Naar aanleiding van het ingezonden stuk „Het Djambi-Ontwerp” in No. 270 zij nog een enkele opmerking vergund.

In No. 264 is door mij met opgave der plaats, uit de Handelingen van den Volksraad geciteerd, dat de detail petroleumprijs in Indië eind vorig jaar bedroeg f 5,40 per *blik*, bij een productieprijs van 95 cent, naar aanleiding waarvan van een schandelijke overwinst gesproken wordt.

De heer „Men schrijft ons” deelt in No. 270 mede, dat de verkoopprijs niet f 5,40 per *blik*, doch f 5,40 per *kist* van 2 *blikken* bedroeg en spreekt in verband daarmee van schandelijke lichtzinnigheid in het aantasten van den goeden naam van een handelsonderneming, waarop Nederland trotsch mag zijn.

Al treft dit verwijt meer den Volksraad dan ondergeteekende en al meen ik, dat mijne beschouwingen

voldoende aantonen, dat het mij allerminst ontbreekt aan eerbied voor de praestaties der Koninklijke, wil ik nochtans *herhalen* dat m.i. de Koninklijke in zake prijszetting in Indië niet ander heeft gedaan, dan wat haar recht en tegenover aandeelhouders haar plicht was. Blaam is misplaatst.

Ofschoon men mag aannemen, dat de heer „Men schrijft ons” volkomen op de hoogte is van de petroleumprijsbeweging in Indië, kwam mij een detailprijs van f 2,70 per *blik* niet waarschijnlijk voor. In de sindsdien ontvangen Volksraadhandelingen vond ik dan ook, dat van Regeeringszijde toegegeven is, dat de genoemde prijs van f 5,40 per *blik* ongeveer gold voor Amerikaansche petroleum, die fractioneel dunder is dan Indische, doch dat de Dordtsche op de kustplaatsen (welke?) aan consumenten (alle?) leverde tegen f 3,10 à f 3,15 per *blik*, hoewel het voorkomt dat speculatie de prijzen lokaal opzet.

Van tweeën een:

Of deze speculatie geschiedt voor rekening der Koninklijke en dan is deze verantwoordelijk voor den hooger en van Regeeringszijde *niet* genoemde prijs, of de Koninklijke beheerscht de petroleum *niet* „van den put tot de put” en dan is zulks ook *niet* noodig voor het bereiken van schitterende resultaten, waarmee weer een hoeksteen van het wetsontwerp valt.

Pour acquit de conscience seimde ik aan een bekend Indisch Hoofdambtenaar: „Geef detailprijs petroleum October per *blik*”. Het zoo juist ontvangen antwoord luidt: Vijf gulden.

Ik zal mij van commentaar onthouden.

De absolute hoogte van den verkoopprijs is ten slotte bijzaak. Waar het om gaat is, dat *ten gevolge van het productie-monopolie* de bevolking van Indië, blank en bruin voor het product van eigen bodem een prijs betaalt, die aan de Koninklijke, vergeleken met andere consumenten van hetzelfde product een méér winst laat, gelijk aan de aanvoervracht op het geconsumente quantum. Dit feit is in de uitvoerige gedachtenwisseling niet weersproken, omdat het niet voor tegenspraak vatbaar is. Evenmin is betoogd — laat staan aangetoond — dat uit het aanhangige Wetsontwerp meerdere baten zullen voortvloeien *voor den Staat*, dan uit Staatsexploïtatie en nog veel minder natuurlijk, dat deze meerdere baten tegen de nadeelen van het voortbestaan van het Monopolie zullen opwegen. Verbreking van dit monopolie door stichting van een Staatsbedrijf blijft mij daarom, waar het gaat om vele miljoenen 's jaars een eerste plicht der Wetgevende Macht toeschijnen, temeer waar de Mijnwetswijziging 1918, die zich op het besef van dezen plicht baseert, *ten bate der Koninklijke* verbreking van het monopolie op iedere andere manier uitsluit.

J. RUEB.

MAANDCIJFERS.

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Februari 1921		Februari 1920	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Ontvangen en betaald:				
in contanten	46419	f 15.371.132	96558	f 10.811.728
door overschrijving ¹⁾	60784	„ 58.159.291	46980	„ 54.077.593
Particuliere rekeninghoud.	10383 ²⁾	„ 19.055.334	7199 ²⁾	„ 16.710.690
Saldo te goed part. rek. uo.	—	„ 5.254.596	—	„ 5.853.095

¹⁾ Inclusieve verrekeningen tusschen gemeentediensten, zijnde f 10.815.319,59 in de maand Januari 1921, in de maand Januari 1920 f 11.292.854,31. ²⁾ Aantal.

¹⁾ Zie, voor I en II Nos. 258 en 264.

HANDELSBEWEGING OVER DE MAAND FEBRUARI 1921

(volgens de groepen der naamlijst van goederen, opgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.)

Groepen	Invoer		Uitvoer		Saldo Invoer		Saldo Uitvoer	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden
I Dieren en dierlijke producten	8.641.505	7.554.398	45.438.573	36.812.322	—	—	36.797.068	29.257.924
II Plantaard. voortbrengselen	99.253.069	28.586.373	101.605.119	16.697.668	—	11.888.705	2.352.050	—
III Mineralen, metalen en niet in andere groepen opgenomen fabrik. daarv.	656.127.658	37.429.466	118.053.757	13.567.876	538.073.901	23.861.590	—	—
IV Meel en meelfabrieken	9.734.313	2.723.317	28.024.891	6.302.978	—	—	18.290.578	3.579.661
V Chemische producten, geneesmiddelen, verfwaren en kleurstoffen	14.136.756	3.516.312	3.686.674	2.743.089	10.450.082	773.223	—	—
VI Olie, hars, was, pek, teer en distillatieproducten van teer; fabrieken van deze stoffen, n. a. g. ..	43.175.753	16.452.952	17.134.413	8.290.768	26.041.340	8.162.184	—	—
VII Hout en fabrieken van hout en dergelijke stoffen; meubelen, v. a. s.	65.676.944	8.968.458	3.721.032	1.060.754	61.955.912	7.907.704	—	—
VIII Huiden, vellen, leder, lederwerk en schoenwerk	1.983.015	3.826.996	1.236.664	1.743.574	746.351	2.083.422	—	—
IX Garens, touw en touwwerk, weefsels en stoffen, kleedren en modewaren	3.295.506	15.974.515	2.746.051	11.525.938	549.455	4.448.577	—	—
X Aardewerk, porselein, pottenbakkerswerk, gebakken steen en andere kunststeen	76.163.903	2.443.974	3.066.920	731.049	73.096.983	1.712.925	—	—
XI Glas	2.468.286	1.086.583	2.021.783	784.722	446.503	301.861	—	—
XII Papier	5.255.421	3.202.905	11.577.394	3.651.637	—	—	6.321.973	448.732
XIII Voedings- en genotmiddelen, niet genoemd in de groepen I, II, IV en VI	18.686.185	11.294.608	17.296.792	10.948.539	1.389.393	346.069	—	—
XIV Rijtuigen, voertuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen ..	4.586.943	6.354.829	1.391.435	1.771.749	3.195.508	4.583.080	—	—
XV Andere goederen dan gebracht onder de groepen I tot en met XIV	17.804.365	21.165.303	7.390.569	9.923.612	10.413.796	11.241.691	—	—
Totaal	1.026.989.622	170.580.989	364.392.067	126.556.275	662.597.555	44.024.714	—	—
Waarvan Gouden Zilver, al of niet gemunt (opgenomen in groep III)	374	86.719	18.899	5.599.773	—	—	18.525	5.580.874

OVERZICHT van de waarde van den In- en Uitvoer voor elke maand van het loopende jaar en de drie daaraan voorafgaande jaren, met uitzondering van Munt en Muntmateriaal, in gulden. *)

Maanden	Invoer				Uitvoer			
	1918	1919	1920	1921	1918	1919	1920	1921
Januari	68.009.520	75.073.388	256.207.615	214.136.278	51.437.578	41.321.453	135.932.785	115.985.810
Februari	45.903.517	106.229.028	233.591.043	170.494.270	54.372.261	44.543.205	113.309.645	120.956.498
Maart	48.897.456	148.758.852	187.916.138	—	47.372.422	52.660.723	68.210.466	—
April	35.302.563	189.565.086	203.592.812	—	30.702.241	50.827.142	99.448.337	—
Mei	35.055.767	257.009.336	298.514.162	—	35.843.354	96.168.708	170.393.137	—
Juni	30.330.163	258.183.821	345.402.373	—	23.040.469	126.270.353	179.478.445	—
Juli	47.764.858	274.264.390	314.861.366	—	35.046.826	133.623.129	177.114.162	—
Augustus	40.567.746	313.403.619	267.956.122	—	25.501.391	163.771.619	130.018.883	—
September	67.610.188	298.107.886	317.368.670	—	27.641.796	162.131.110	165.965.569	—
October	67.702.922	319.833.079	337.338.332	—	12.704.155	214.577.467	148.140.438	—
November	57.929.799	296.351.809	270.811.334	—	15.278.909	171.171.804	156.713.011	—
December	63.282.114	288.958.920	298.567.123	—	22.268.327	154.241.692	156.731.343	—
Totaal	608.356.613	2.825.739.214	3.332.127.090	384.630.548	381.209.729	1.411.308.405	1.701.456.221	236.941.808

*) In de Statistiek over December 1919 zijn de bedragen vermeld met inbegrip van gouden en zilveren munt en muntmateriaal.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** betekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned.	Disc. Wissels. 4 1/2	1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7 1/2	16 Spt. '20
	Bel.Binn.Eff. 5 1/2	19 Oct. '20	Bk.v.Noorw. 6-6 1/2	18 Dec. '19
Bk.	Vrsch.in R.C. 6 1/2	19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 5	21 Aug. '19
Bk. van Engeland	7	16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5 1/2	28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk.	5	23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6	4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk	6	8 Apr. '20	Bank v. Italië 6	20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk.	5	12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 1/2	4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem.	7	19 Apr. '20	Javasche Bank 3 1/2	1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disconto	Call-money
2 Apr. '21	4 3/8	4 1/2	6 1/8	4-5/8	—	6 1/2-7 1/2
29 M.-2 A. '21	4 1/4-1/2	4 1/2-5	6 1/8-1/4	4-5/8	—	6-7
21-26 M. '21	4 1/4-1/2	4-5	6 1/4	4-5/8	—	6-7
14-19 „ '21	4 3/8-1/2	4-5	6 1/4	4-5/8	—	6-7
29 M.-1 A. '20	3 3/4	4 1/2	5 3/8	4-5/8	—	9-12
31 M.-5 A. '19	4 1/4-3/8	4 1/4-1/2	3 3/4	4-5/8	—	3 3/4-5 3/4
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteering van 1 April 1921.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

In de wisselkoersen kwam ook deze week niet veel verandering. Londen was aanvankelijk iets vaster, maar liep daarna spoedig terug, voor een gedeelte door arbitrage via New York, daar de dollars hier regelmatig iets onder pariteit noteerden. Ook Buenos Aires en Java was sterk aangeboden; 97 en 96 1/2 latend. Daarentegen was Parijs prijshoudend ca. 20.25 en België eerder iets vaster, vooral in het midden der week, toen tot 21.25 betaald werd. Marken zonder veel handel eerder vast, meestal 4.62 1/2 biedend. Weenen daarentegen iets lager ca. 75.— Van Skandinavië was Kopenhagen zeer vast, van 50.60 oplopend tot 53.10; Stockholm prijshoudend, maar later iets lager aangeboden, terwijl Christiania, dat aanvankelijk door Kopenhagen medegeïtrokken werd, later weder belangrijk terugliep. Zwitserland en Spanje stationnair.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen	Parijs	Berlijn	Weenen	Brüssel	New York
28 Mrt. 1921..	—	—	—	—	—	—
29 „ 1921..	11.37	20.07 1/2	4.57 1/2	0.75	21.—	2.90 1/8
30 „ 1921..	11.39	20.22 1/2	4.62 1/2	0.79	21.12 1/2	2.89 1/4
31 „ 1921..	11.37 1/2	20.25	4.62 1/2	0.77	21.15	2.89 3/8
1 April 1921..	11.37	20.25	4.62 1/2	0.77	21.15	2.89 1/2
2 „ 1921..	11.36 1/2	20.25	4.65	0.74	—	—
Laagste d.w. 1)	11.35 1/2	20.—	4.55	0.72 1/2	20.90	2.88 1/2
Hoogste „ „ 1)	11.39 1/2	20.37 1/2	4.65	0.80	21.30	2.90 1/4
24 Mrt. 1921..	11.37	20.12 1/2	4.62 1/2	0.75	21.05	2.90 1/8
19 „ 1921..	11.36 1/2	20.17 1/2	4.65	0.82 1/2	21.15	2.90 1/2
Muntpariteit..	12.10 1/2	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave. 2) Noteering van 18 Maart.

Data	Stockholm	Kopenhagen	Christiania	Zwitserland	Spanje	Batasta
28 Mrt. 1921	—	—	—	—	—	—
29 „ 1921	67.35	50.80	46.75	50.05	40.65	98 1/4
30 „ 1921	68.—	51.90	47.10	50.25	40.65	98
31 „ 1921	68.—	52.75	47.—	50.30	40.60	98
1 Apr. 1921	67.75	53.—	46.75	50.35	40.50	97 3/4
2 „ 1921	67.75	53.20	47.—	50.30	40.60	—
1'ste d. w. 1)	66.80	50.20	46.50	49.80	40.40	97 1/2
H'ste „ „ 1)	68.25	53.25	47.25	51.25	40.65	98
24 Mrt. 1921	67.10	50.45	46.50	50.15	40.60	97 1/2
19 „ 1921	66.25	50.25	46.70	50.30	40.70	97 1/2-98 1/4
Muntpariteit	66.87	66.87	66.87	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in £ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
2 April 1921	3.92.25	7.01	nom.	***
Laagste d. week	3.92.25	6:96	nom.	***
Hoogste „ „	3.94.12	7.01	nom.	***
26 Maart 1921	3.92.—	6.92	nom.	***
19 „ 1921	3.91.87	6.95	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Londen	Noteerings-eenheden	19 Mrt. 1921	26 Mrt. 1921	26 Mrt/2 Apr.'21 Laagste	2 Apr.'21 Hoogste	2 April 1921
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 1/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires 1)	d. p. \$	46 7/8	47 3/16	46 1/2	47 1/8	46 5/8
Calcutta	£ p. rup.	1/3 15/32	1/3 7/32	1/3 3/4	1/3 7/8	1/3 13/32
Hongkong ...	id. p. \$	2/4 3/8	2/4 7/8	2/4 1/2	2/5 1/4	2/4 3/8
Lissabon	d. per Mil.	5 1/4	5	4 1/2	5 1/2	5 1/4
Madrid	Peset. p. £	28.02	28.07	28.00	28.15	28.09
*Montevideo 1	d. per \$	45	45	43 1/2	45	44
Montreal....	\$ per £	4.46 1/2	4.45	4.41 1/4	4.46	4.41 1/2
*R.d.Janeiro..	d. per Mil.	9 3/8	9 9/10 2)	9	9 7/10	9
Rome	Lires p. £	95 13/16	98.33	64	98.25	95 9/16
Shanghai ..	£ p. tael	3/0 1/4	3/1 3/4	3/1	3/2 1/2	3/1 7/8
Singapore ..	id. p. \$	2/3 7/8	2/3 7/8	2/3 3/4	2/3 11/32	2/3 7/8
*Valparaiso..	d. p. peso	8 7/8	8 7/8	8 3/32	8 11/32	8 3/32
Yokohama ..	£ per yen	2/5 3/8	2/5 9/16	25 9/16	2/5 1/2	2/5 1/2

* Koersen der voorgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.
2) Noteering van 24 Maart 1921.

NOTEERING VAN ZILVER

	Noteering te Londen.	te New York
2 April 1921.....	32 1/2	56 3/8
24 Mrt. 1921.....	32	57 1/4
19 „ 1921.....	33 1/2	57 3/4
12 „ 1921.....	32 3/4	56 1/2
1 April 1920.....	72 1/2	126 1/2
5 April 1919.....	48 7/8	101 1/8
20 Juli 1914.....	24 1/2 1)	54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 4 April 1921.

	Activa.	
Binnel. Wis-	H.-bk. f 136.252.432,65 1/2	
sels, Prom.,	B.-bk. „ 13.134.402,46	
enz. in disc.	Ag.sch. „ 68.814.176,24 1/2	f 218.201.011,36
Papier o. h. Buitenl. in disconto		—
Idem eigen portef. .. f 16.533.089,—		—
Af: Verkocht maar voor ..		16.533.089,—
de bk. nog niet afgel. „		—
Beleeningen	H.-bk. f 83.137.439,54	
incl. vrach.	B.-bk. „ 18.973.681,25	
in rek.-crt.	Ag.sch. „ 117.609.382,23 1/2	f 219.720.503,02 1/2
op onderp.		—
Op Effecten	f 202.675.420,63	
Op Goederen en Spec. „	17.045.082,39 1/2	f 219.720.503,02 1/2
Voorschotten a. h. Rijk		11.987.902,42 1/2
Munt en Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 56.219.785,—	
Muntmat., Goud ..	„ 564.813.716,18	
	f 621.033.501,18	
Munt, Zilver, enz. „	„ 16.010.719,41 1/2	
Muntmat., Zilver ..	„ —	
Effecten		637.044.220,59 1/2
Bel. v. h. Res.fonds..	f 4.653.858,87 1/2	
id. van 1/2 v. h. kapit. „	3.873.652,87 1/2	8.527.511,75
Geb. en Meub. der Bank		3.594.000,—
Diverse rekeningen		40.792.571,71
		f 1.156.400.809,86 1/2
	Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefondsen	„ 5.000.000,—	
Bankbiljetten in omloop	„ 1.054.069.510,—	
Bankassigtiën in omloop.....	„ 2.442.312,36 1/2	
Rek.-Cour. } Het Rijk f —		
saldo's: } Anderen „	48.605.027,15	
Diverse rekeningen		48.605.027,15
		26.283.960,35
		f 1.156.400.809,86 1/2

NED. BANK 4 April 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 415.255.996,77 1/2
Op de basis van 1/2 metaaldekking..... 194.232.626,87 1/2
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop
dan waartoe de Bank gerechtigd is .. , 2.076.279.980,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

Table with columns: Verschillen met den vorigen weekstaat, Meer, Minder. Rows: Disconto's, Buitenlandsche wissels, Beleeningen, Goud, Zilver, Bankbiljetten, Part. Rek.-Crt. saldo's.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table with columns: Data, Goud, Zilver, Bankbiljetten, Andere opeschbare schulden. Rows: 4 April 1921, 29 Mrt. 1921, 21 " 1921, 14 " 1921, 7 " 1921, 3 April 1920, 5 April 1919, 25 Juli 1914.

Table with columns: Data, Totaal bedrag disconto's, Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks, Beleeningen, Beschikbaar Metaal-saldo, Dekkings-percentage. Rows: 4 April 1921, 29 Mrt. 1921, 21 " 1921, 14 " 1921, 7 " 1921, 3 April 1920, 5 April 1919, 25 Juli 1914.

1) Op de basis van 1/2 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

Table with columns: 29 Maart 1921, 4 April 1921. Rows: Aan schatkistpromessen, waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst, Aan schatkistbiljetten, Aan zilverbons.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Table with columns: Data, Goud, Zilver, Bankbiljetten, Andere opeschbare schulden. Rows: 26 Mrt. 1921, 19 " 1921, 12 " 1921, 19 Febr. 1921, 12 " 1921, 5 " 1921, 29 Jan. 1921, 27 Mrt. 1920, 29 Mrt. 1919, 25 Juli 1914.

Table with columns: Data, Disconto's, Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar, Beleeningen, Diverse rekeningen, Beschikbaar metaal-saldo, Dekkings-percentage. Rows: 26 Mrt. 1921, 19 " 1921, 12 " 1921, 19 Febr. 1921, 12 " 1921, 5 " 1921, 29 Jan. 1921, 27 Mrt. 1920, 29 Mrt. 1919, 25 Juli 1914.

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van 1/2 metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table with columns: Data, Metaal, Circulatie, Andere opeschbare schulden, Disconto's, Dto. rekeningen. Rows: 26 Febr. 1921, 19 " 1921, 12 " 1921, 5 " 1921, 29 Jan. 1921, 22 " 1921, 28 Febr. 1920, 1 Mrt. 1919, 25 Juli 1914.

1) Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Table with columns: Data, Metaal, Circulatie, Currency Notes (Bedrag, Goudd., Gov. Sec.). Rows: 30 Mrt. 1921, 23 " 1921, 16 " 1921, 9 " 1921, 31 Mrt. 1920, 2 April 1919, 22 Juli 1914.

Table with columns: Data, Gov. Sec., Other Sec., Public Depos., Other Depos., Reserve, Dekkings-perc. Rows: 30 Mrt. '21, 23 " '21, 16 " '21, 9 " '21, 31 Mrt. '20, 2 Apr. '19, 22 Juli '14.

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Table with columns: Data, Metaal, Daarvan Goud, Kassenscheine, Circulatie, Dekkings-perc. Rows: 23 Mrt. '21, 15 " '21, 7 " '21, 28 Febr. '21, 22 Mrt. '20, 22 Mrt. '19, 23 Juli '14.

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

DARLEHENS-KASSENSCHHEINEN.

Table with columns: Data, Wissels, Rek. Crt., Darlehenskassenscheine (Totaal uitgegeven, In kas bij de Reichsbank). Rows: 23 Mrt. 1921, 15 " 1921, 7 " 1921, 28 Febr. 1921, 22 Mrt. 1920, 22 Mrt. 1919, 23 Juli 1914.

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHER BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Table with columns: Data, Metaal- en buitenl. goudwissels, Disc. en beleeningen, Bijn. schuld Oostenrijk en Hongarije, Bankbiljetten, Rek. Crt. saldo. Rows: 15 Nov. '20, 31 Oct. '20, 7 Febr. '20, 31 Jan. '20, 15 Nov. '19, 23 Juli '14.

1) waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandsche goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Bult.gew. voorsch. ald. Staat
31 Mrt.'21	5.504.213	1.948.367	267.320	643.509	26.200.000
24 „ '21	5.503.910	1.948.367	265.408	643.174	25.900.000
17 „ '21	5.503.743	1.948.367	264.930	646.482	25.800.000
10 „ '21	5.503.549	1.948.367	266.242	658.312	26.100.000
1 Apr.'20	5.584.884	1.978.278	245.409	588.534	25.700.000
3 Apr.'19	5.544.372	1.978.308	312.269	766.536	26.050.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Cr. Particulieren	Rek. Cr. Staat
	3.051.904	266.663	2.177.038	38.435.078	3.066.121	37.074
	2.859.119	275.861	2.198.565	38.132.816	3.103.963	39.669
	2.863.943	300.679	2.209.240	38.245.394	3.087.596	64.268
	2.927.496	307.680	2.224.780	38.366.247	3.324.202	38.351
	2.258.287	574.991	1.758.502	37.334.354	3.336.651	930.004
	1.006.971	940.124	1.207.203	33.736.477	2.867.082	94.098
	1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Cr. partic.
31 Mrt.'21	330.620	84.653	480.000	869.461	6.104.823	515.692
23 „ '21	328.238	84.653	480.000	879.696	6.022.096	602.385
17 „ '21	324.963	84.653	480.000	857.648	6.033.654	535.788
10 „ '21	326.105	84.653	480.000	877.190	6.058.305	503.557
1 Apr.'20	358.167	84.955	480.000	698.597	5.055.661	1.275.774

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
4 Mrt.'21	2.163.090	1.402.238	—	212.673	3.042.611
25 Febr.'21	2.140.313	1.392.874	—	216.686	3.051.706
18 „ '21	2.132.652	1.409.923	—	220.338	3.037.444
11 „ '21	2.121.978	1.436.613	—	220.220	3.050.416
5 Mrt.'20	1.937.077	1.254.761	112.822	117.553	3.030.010
7 Mrt.'19	2.139.479	1.281.353	5.829	65.983	2.488.537

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. 1)	Percent. Gouddekking circul. 2)
4 Mrt.'21	2.505.509	2.269.918	100.865	50,8	59,3
25 Febr.'21	2.566.757	2.279.019	100.790	49,9	58,1
18 „ '21	2.531.282	2.286.779	100.740	50,3	58,5
11 „ '21	2.581.389	2.238.131	100.557	49,6	57,6
5 Mrt.'20	2.927.618	2.616.036	90.871	—	—
7 Mrt.'19	2.161.290	2.401.287	81.490	—	—

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. 2) Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan lime deposits
25 Febr.'21	828	16.107.849	1.296.808	13.524.730	2.908.663
18 „ '21	826	16.097.444	1.293.847	13.602.290	2.907.210
11 „ '21	832	16.118.019	1.308.755	13.619.536	2.917.771
4 „ '21	828	16.265.818	1.320.414	13.675.205	2.923.673
27 Febr.'20	805	15.727.448	1.408.357	14.019.430	2.523.754
28 Febr.'19	771	14.154.488	1.253.166	12.309.801	1.641.232

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

AMSTERDAM, 4 APRIL 1921.

De gebeurtenissen, die zich na het Paasch-reces hebben afgespeeld, hebben de aandacht in de eerste plaats naar de beurs-centra ten Oosten van onze grenzen getrokken. In den aanvang der berichtperiode was het, nog de nawerking der communistische oproeren in Duitschland, welke echter toen reeds het aanzien hadden volkomen op een mislukking te zullen uitloopen. Weliswaar is thans de rust nog niet geheel en al teruggekeerd, doch wat nu nog is op te merken, zijn niet anders dan de nagalmen van een cacophonisch samenspel, zoo goed als ontdaan van ieder gevaarlijk element. In dit verband is het dan ook volkomen verklaarbaar, dat de beurs te Berlijn een zeer rustig voorkomen heeft gehad, al is dan ook de omvang van zaken sterk afgenomen. Van eenige nervositeit is gedurende het geheele verloop van het communistisch oproer geen sprake geweest, zelfs niet, toen onder den invloed hiervan, van de nog steeds niet opgehelderde positie ten aanzien van Opper-Silezië en van de strafheffing door de Entente van de Duitse exporten, de buitenlandsche valuta-noteeringen een stijgende tendens gingen aantoonen. Inmiddels behoort ook deze weder tot het verleden; integendeel is er thans een verbetering van het peil der Duitse Reichsmark in het buitenland op te merken. Merkwaardig genoeg werd deze in verband gebracht met de reis van Minister Simons naar Lugano; men wilde weten, dat deze niet slechts om gezondheidsredenen, maar ook voor het houden van een officieuze conferentie naar het Zuiden van Zwitserland was vertrokken. En hoewel deze opvatting onmiddellijk werd gedementeed, schijnt zij toch reeds zoodanig post te hebben gevat in sommige optimistische geesten, dat er ter beurze voor een groot deel nog aan wordt vast gehouden. De tendens kon op deze wijze vrij vast blijven, al gaf het publiek er dan ook de voorkeur aan een afwachtende houding aan te nemen. Vooral is dit het geval geweest, toen het avontuur van ex-koning Karel van Hongarije de gemoederen in heftige beroering heeft gebracht. Doch waar het schijnt, dat ook dit voorval weder spoorloos zal verdwijnen in de rij der minder belangrijke historische gebeurtenissen, is de kalme houding van de beurs te Berlijn op dezelfde wijze gehandhaafd.

Dit is natuurlijk niet het geval geweest in de landen, die in nauwer aanraking met de voormalige Habsburgsche Monarchie staan. In de eerste plaats niet voor Hongarije zelf. Ter beurze van Budapest was reeds een zeer sterke reactie ingetreden in verband met de financieele hervormingsvoorstellen van den Minister van Financiën, Roland Hegedüs. Deze voorstellen zijn belangrijk genoeg, om hier de quintessence er van weer te geven. Volgens het ontwerp en de toelichting van genoemden Minister bedroeg de schuldenlast van de landen der Hongaarsche Kroon bij het uitbreken van den oorlog, goudwaarde en buitenlandsche valuta's tot de muntpariteit omgerekend, Kr. 8.33 milliard. Deze schuldenlast werd tijdens den oorlog, sedert het uitbreken van den krijg tot 31 October 1918, vermeerderd met Kr. 30.89 milliard, 1.44 milliard Mark, 15.75 miljoen Hollandsche Gulden, 1.52 miljoen Zweedsche Kronen en 7.82 miljoen Deensche Kronen. Van deze leening zijn de Zweedsche en Deensche reeds geheel afgelost, terwijl met de terugbetaling van de Hollandsche schulden een aanvang is gemaakt. Van 31 October 1918 tot einde December 1920 werden nieuwe Hongaarsche staatsschulden gecreëerd, ten bedrage van 22.79 milliard Kronen, 2 miljoen dollar en 200.000 pond sterling. De rente nu van de schulden van vóór 31 October 1918 wordt teruggebracht tot 3 pCt. 's jaars, van 1 Juli 1921 af tot einde 1925; van dien datum af treedt de oorspronkelijke rentevoet weder in werking. Wat betreft de Hongaarsche schulden van vóór 28 Juli 1914 kan een overeenkomst worden getroffen met de Commission des Réparations, voor zoover de stukken zich in handen van Entente-houders bevinden.

Ten geleide van dit ontwerp ging een toelichting, waarin de Minister mededeelde, dat de bankbiljetten-circulatie zou worden ingeperkt en dat hiermede reeds in de eerstvolgende dagen zou worden begonnen; als verder bewijs voor den financieelen vooruitgang van Hongarije werd medegedeeld, dat in Februari de uitgaven van den Staat reeds geheel werden gedekt door de inkomsten.

Als gevolg hiervan werd in Hongarije een inperking der inflatie verwacht, die zich dadelijk uitsprak in een daling ter beurze van Budapest en een stijging in de waarde van den Hongaarschen Kroon. Weliswaar werd door de Banken getracht door interventie-aankopen het koerspeil te steunen, doch na enkele dagen reeds bleek, dat tegen den stroom niet viel op te roeien. Het intermezzo van ex-koning Karl heeft hierin in zooverre wijziging gebracht, dat de Hongaarsche Kroon in het buitenland daalde, doch dat tegelij-

kertijd de onrust in het binnenland steeg, waardoor aan de daling toch geen einde werd gemaakt. Inmiddels is de nerveuze stemming thans tot een einde gekomen en hebben de koersen van de verschillende fondsen zich eenigszins kunnen herstellen.

Te Weenen heeft de hausse-periode nog geen einde genomen. De hulp van de Entente tot het aanschaffen van de noodige buitenlandsche valuta's is nog niet zoo ruim, dat men te Weenen er van kan aanzien verschillende objecten te verkoopen. In financieele kringen is men dan ook bevreesd binnen enkele jaren het geheele vermogen der Oostenrijksche Republiek te zien verdwijnen; het spreekt van zelf, dat dit somber vooruitzicht, uitgesproken in verschillende tijdschriften, een ongeëvenaarde hausse op de beurs heeft doen ontstaan, alleen eenigszins geremd door de stroefheid van de geldmarkt. De baisse-beweging is overigens nooit zoo heel uitgebreid geweest. Zeer vast waren aandeelen Alpine-Montan in verband met den verkoop der onderneming aan de Stinnes-groep, hoewel de koers te Weenen nog iets blijft onder den prijs, waarvoor de aandeelen zijn verkocht. Voorts waren Hongaarsche bank-aandeelen sterk gevraagd, terwijl overigens de geheele Weensche beurs slechts in geringe mate werd geaffecteerd door het verblijf van den voormaligen koning te Steinamanger. Blijkbaar was men in officieele Weensche kringen voldoende op de hoogte om het verloop der gebeurtenissen met de noodige rust tegemoet te kunnen zien.

Te Londen is de beurs uiterst vast gebleven, vooral indien men de tijdsomstandigheden in aanmerking neemt. De mijnwerkers-staking is reeds een feit geworden, terwijl een staking van spoorweg- en transport-arbeiders zeer waarschijnlijk is. En toch heeft dit vooruitzicht geen invloed van betekenis gehad op het koerspeil aan de Londensche beurs. Vermoedelijk is men van meening, dat het succes der arbeiders zeer twijfelachtig is, in de eerste plaats door het jaargetijde, waarin de staking plaats vindt, in de tweede plaats door de argumentatie van werkgevers en Regeering, waardoor de laatsten er vrijwel van verzekerd zijn, de sympathie van het publiek geheel aan hun kant te hebben. Vrijwel iedere andere overweging van financieelen of van economischen aard is bij de beursbeschouwingen te Londen weggevalven, zoodat alles zich concentreert op het verloop van het tegenwoordig conflict. Een bespreking is derhalve in het tegenwoordig stadium niet goed mogelijk.

Ook te Parijs heeft men in een periode van rust volhard. Van variaties van betekenis is feitelijk geen sprake. Aan den anderen kant echter geven de officieele koerslijsten hieromtrent slechts zeer summere informatie. Dit wordt te sterker geïllustreerd, indien men weet, dat b.v. Fransche rente vrijwel niet aan de beurs wordt verhandeld, ondanks het iederen dag voorkomen van de desbetreffende noteringen; de handel beweegt zich in niet-officieele banen en de opbrengst van Fransche rente hier is beduidend minder dan men volgens de koerslijsten zou mogen verwachten.

Te New York heeft zich een eenigszins betere tendens ontwikkeld. Dit hangt ten nauwste samen met de berichten omtrent een iets betere stemming in de kringen van handel en industrie. Vooral de automobielbranche heeft blijken van opleving gegeven en waar dit de eerste tak van bedrijf was, waarin de malaise haar intrede heeft gedaan, gelooven vele, dat de goede aanwijzingen op hun beurt ook de gansche industrie zullen penetreeren. Aan den anderen kant echter zijn er nog te veel teekenen, die op stilstand wijzen, dat de beurs niet bepaald willig kon worden gestemd. Voorbijgaand was er iets meer animo te constateeren voor spoorwegwaarden, doch reeds spoedig traden deze in hun lethargische houding terug.

Te onzent is de beurs gedurende de laatste dagen uitermate ongeanimeerd geweest. Dit gold niet zoozeer voor Nederlandsche staatsfondsen, hoewel ook deze onder de tijdsomstandigheden te lijden hebben gehad. Over het algemeen zijn onze inheemsche staatschulden lager genoteerd, hetgeen echter in de eerste plaats toegeschreven moet worden aan realisaties van verschillende posities, waarin ook deze waarden voorkwamen. In de geldmarkt toch is geenerlei wijziging gekomen; eerder toonde de koers voor daggeld en voor prolongatie een lichte neiging tot montereen.

Buitenlandsche soorten werden bijna niet verhandeld. Russische waarden hebben hun belangstelling weder geheel moeten inboeten. San Paulo-waarden bleven na een tusschentijdsch herstel weder eenigszins aangeboden.

	29 Mrt.	1 Apr.	4 Apr.	Rijzing of daling.
5 %/o Ned. W. Sch. 1918	87 ⁵ / ₈	87 ¹ / ₄	87 ¹ / ₁₀	— ⁹ / ₁₀
4 ¹ / ₂ %/o " " " 1916	88	88 ¹ / ₄	86 ¹ / ₁₀	— 1 ¹⁵ / ₁₀
4 %/o " " " 1916	79 ¹ / ₂	78	77 ¹ / ₂	— 2
3 ¹ / ₂ %/o " " "	69 ¹ / ₂	69 ¹⁵ / ₁₀	69 ¹ / ₄	— ¹ / ₄

	29 Mrt.	1 Apr.	4 Apr.	Rijzing of daling.
3 %/o " " "	59 ³ / ₄	59 ⁵ / ₁₀	58 ⁷ / ₈	— ⁷ / ₈
2 ¹ / ₂ %/o Cert. N. W. S.	50 ⁵ / ₈	50 ¹ / ₄	49 ⁵ / ₁₀	— 1 ¹ / ₁₀
5 %/o Oost-Indië 1915	90 ¹ / ₄	91 ³ / ₈	91	+ ³ / ₄
6 %/o " " " 1919	95	94 ³ / ₈	94 ⁷ / ₁₀	— ⁹ / ₁₀
4 %/o Oostenr. Kronenrente	3 ¹³ / ₁₆	3 ¹³ / ₁₆	3 ¹³ / ₁₆	
5 %/o Rusland 1906	8 ¹ / ₂	7 ³ / ₄	7 ³ / ₄	— ³ / ₄
4 %/o Rusl. bij Hope & Co.	8	7 ⁵ / ₈	7 ⁵ / ₈	— ³ / ₈
4 ¹ / ₂ %/o China Goud 1898	60 ¹ / ₄	60 ¹ / ₄	60 ¹ / ₈	— ¹ / ₈
4 %/o Japan 1899	53 ³ / ₄	54	54	+ ¹ / ₄
4 %/o Argentinië Buitenl.	53 ³ / ₄	53 ³ / ₄	53 ³ / ₄	
5 %/o Brazilië 1895	45 ¹ / ₂	48	50	+ 4 ¹ / ₂
7 %/o Staatsspoor	103 ¹ / ₂	103 ¹¹ / ₁₀	103 ⁵ / ₈	+ ¹ / ₈
7 %/o Amsterdam	100 ¹ / ₈	100 ¹ / ₁₀	100 ¹ / ₄	+ ¹ / ₈

De aandeelenmarkt heeft deze week ook de beleggingsmarkt volkomen medegesleept. Eenige uitzondering was hier niet te bespeuren, zoodat een afzonderlijke bespreking der verschillende marktgebieden feitelijk wel achterwege zou kunnen blijven. Niettemin waren er voor iedere rubriek wel eenigermate verschillende factoren, hoewel deze alle in eenzelfde resultante samenkomen.

Een bijzondere aanleiding tot de heftige daling van de laatste dagen is niet aan te toonen. Voor Suikerwaarden heette het, dat het uitblijven van afdoenings-berichten uit Indië den stoot heeft gegeven tot het realiseren van de betreffende waarden, doch de ontstentenis van dergelijke berichten dateert reeds van eenige weken geleden. Het nieuwsbureau, dat de beurs van Indische mededeelingen langs telegrafischen weg voorziet, heeft dan ook reeds zeer lang dezelfde stereotiepe zinswendingen om het uitblijven van affaires te karakteriseeren, zoodat in het opnieuw gebruiken van deze uitdrukkingen en in het wederom-mededeelen, dat van handel in producten nog geen sprake is, niet de oorzaak voor de reactie kan worden gezocht. Eerder moet in de richting van een uiterste matheid van het publiek de reden worden gevonden, hetgeen de markt over het algemeen en niet de suikermarkt in het bijzonder, buitengewoon gevoelig heeft gemaakt voor ieder ongunstig bericht en voor iederen aanval van de contramine-partij. Deze laatste heeft zich dan ook duchtig geweerd; tegenover de voortgezette verkoopen van deze zijde bestond geen vraag van eenige betekenis. Hierbij kwam, naar het schijnt, de maatregel van sommige banken en bankiers, voornamelijk in de provincie, dat sommige waarden, niet of minder courant, niet meer met het gebruikelijke onderpand in beleening of in prolongatie werden genomen, zoodat de bezitters, bij de onmogelijkheid tot verkoop van deze waarden op dit oogenblik, wel hun toevlucht moesten nemen tot realisatie van meer courante fondsen. Bovendien verluide, dat er gedwongen liquidaties voor rekening van een provinciaalsche firma plaats vonden, doch hierbij waren in de eerste plaats scheepvaartwaarden geïnteresseerd. Hoe het zij, de gansche markt stond onder den geweldigen druk van verkoopen, niet eens van zoo heel grooten omvang, doch die in de tegenwoordige omstandigheden toch slechts geëffectueerd konden worden met opoffering van groote prijsverschillen. Aandeelen Handelsvereniging „Amsterdam” reageerden tot vrijwel den laagsten prijs van de laatste jaren; aandeelen Cultuur-Maatschappij der Vorstenlanden, Koloniale Bank, Ned. Indische Handelsbank, enz. volgden dezelfde lijn.

	29 Mrt.	1 Apr.	4 Apr.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	176	167 ³ / ₄	174	— 2
Koloniale Bank	197	187	192	— 5
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	183 ¹ / ₂	175	175	— 8 ¹ / ₂
Rotterd. Bankvereniging	123 ¹ / ₂	122 ¹ / ₂	122 ¹ / ₂	— 1
Amst. Superfosfaatfabriek	110 ¹ / ₄	112	112	+ 1 ³ / ₄
Van Berkel's Patent	90	86 ¹ / ₄	82 ¹ / ₂	— 7 ¹ / ₂
Insulinde Oliefabriek	59 ³ / ₄	52 ¹ / ₄	54 ³ / ₄	— 5
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	83	83	82	— 1
Hollandia Melkproducten	205 ³ / ₄	194 ³ / ₄	201 ¹ / ₄	— 4 ¹ / ₂
Philips' Gloeilampenfabriek	285	257 ¹ / ₂	255	— 30
R. S. Stokvis & Zonen	580	580	580	
Vereenigde Blikfabrieken	100 ³ / ₄	101 ¹ / ₂	101 ¹ / ₂	+ ³ / ₄
Compania Mercantil Argent.	151	149 ³ / ₄	149 ³ / ₄	— 1 ¹ / ₄
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	215 ¹ / ₂	200	200	— 15 ¹ / ₂
Handelsver. Amsterdam	514	457 ¹ / ₂	460 ¹ / ₂	— 53 ¹ / ₂
Holl. Transatl. Handelsver.	45 ¹ / ₂	45 ³ / ₄	45 ³ / ₄	+ ¹ / ₄
Linde Teves & Stokvis	115	115	110	— 5
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	68	64 ¹ / ₂	62	— 6
Tels & Co's Handel-Mij	68 ¹ / ₂	65	62	— 6 ¹ / ₂
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	212 ¹ / ₂	210	198 ³ / ₈	— 13 ⁷ / ₈
Kon. Petroleum-Mij.	549 ³ / ₄	529 ³ / ₄	519	— 30 ³ / ₄
Orion Petroleum Mij.				
Afgest. Aand.	52	50	49	— 3

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Maart	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Mais Mei	Lijnzaad Mei
2 Apr. '21	147 ³ / ₄	59 ⁷ / ₈	37	16,40	8,—	13,85
26 Mrt '21	153 ³ / ₄	63 ⁷ / ₈	41 ³ / ₄	17,15 ³)	8,25 ³)	14,80 ³)
2 Apr. '20	226	161	89 ¹ / ₄	—	—	—
2 Apr. '19	226	157 ¹ / ₄	67 ¹ / ₂	10,90	5,30	19,80
2 Apr. '18	220	125 ¹ / ₄	87 ³ / ₈	12,90	6,35	24,85
20 Juli '14	82 ¹)	56 ³ / ₈ ¹)	36 ¹ / ₂ ¹)	9,40 ³)	5,38 ³)	13,70 ³)

¹) per Dec. ²) per Sept. ³) per 23 Mrt.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	4 Mei 1921	29 Maart 1921	4 April 1920
Tarwe*	20,—	20,—	—
Rogge (No. 2 Western) ¹)	21.50	20,50	55,—
Mais (La Plata)	270,—	280,—	355,—
Gerst (48 lb. feeding) .. ²)	275,—	278,—	450,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ³)	16,50	14,—	22,—
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ⁴)	180,—	185,—	230,—
Lijnzaad (La Plata) ⁴)	365,—	395,—	880,—

¹) p. 100 K.G. ²) p. 2000 K.G. ³) p. 1000 K.G. ⁴) per 1960 K.G. ^{*}) Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	28 Mrt/2 Apr. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tjdoak 1920	28 Mrt/2 Apr. 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Overeenk. tjdoak 1920	1921	1920
Tarwe	33.968	212.774	89.861	—	6.613	20.717	233.487	110.578
Rogge	2.356	29.039	—	—	—	—	26.039	—
Boekweit	—	1.090	2.500	—	500	—	1.590	2.500
Mais	24.620	240.044	88.395	—	19.242	18.465	259.286	106.860
Gerst	2.179	67.407	3.374	250	1.987	120	69.394	3.494
Haver	100	1.425	12.744	—	430	—	1.855	12.744
Lijnzaad	10.506	37.353	5.918	—	25.459	2.293	62.812	8.211
Lijnkoek	5.810	42.020	20.758	—	8.875	1.408	50.895	22.164
Tarwemeel	316	4.675	5.779	—	1.070	—	5.745	5.779
Andere meelsoorten	552	10.301	3.198	—	449	100	10.750	3.298

in sterkere mate, dan tot nog toe het geval is, haar voorraden moet aanvullen. Ook in Engeland bestaat slechts weinig vraag naar mais en bovendien breekt nu spoedig de tijd van het jaar aan, waarin wegens het kwaliteitsgevaar voorraden van Noord-Amerikaansche mais geen aangezam bezit zijn. Van 28 Maart tot 1 April daalde de Meitermijn te Chicago 4⁵/₈ dollarcent per 56 lbs., om zich Zaterdag ³/₈ cent te herstellen.

Ook in Argentinië, waar in het begin der week mais wegens regen vast was, daalde later met beter weder de prijs vrij belangrijk. Zaken in mais van den nieuwen oogst naar Europa had dat echter, wat het Continent betreft, nauwelijks tengevolge. Slechts worden in België dagelijks zaken gedaan, die geen Argentijnsche exporzaken tot basis hebben en alleen in Engeland werden door Argentijnsche verschepers zaken van eenige beteekenis gedaan. In Plata-mais van den ouden oogst komen naar België en Engeland nu en dan zaken tot stand. In Duitsland is de prijs nog steeds ver beneden pariteit, in Scandinavië koopt men de zoo veel goedkoopere Noord-Amerikaansche mais, terwijl men ook in Nederland zich bijna geheel tot die soort bepaalt. België betaalde in de laatste dagen nu en dan ongeveer f 13 per 100 KG. voor pas gestoomde partijen en tot f 13,75 voor spoediger posities, terwijl in Engeland dezer dagen eene stoomende lading gekocht werd voor iets beneden dien prijs. De Donau verscheept voortdurend flinke hoeveelheden, doch de laatste dagen was ook daarvoor de vraag in de meeste landen zeer gering.

Evenzeer als voor mais is met de komst van de lente ook voor haver en gerst de vraag niet verbeterd, en ook lijnzaad vond moeilijk koopers. In Argentinië vond voor het laatste artikel eene belangrijke prijsdaling plaats, maar zaken naar Europa waren niet van grooten omvang, hoewel tot steeds lagere prijzen te koop was. Duitsland toont nog steeds belangstelling, doch ofschoon vooral naar Hamburg nu en dan zaken gedaan werden, zijn die omzetten niet groot.

Nederland. In de afgelopen week beleefden de zaken in broodgraan naar Duitsland, die langen tijd van weinig beteekenis waren geweest, eene herleving. In Noord-Amerikaansche tarwe kwamen belangrijke zaken tot stand voor de hierboven reeds aangegeven prijzen. Door Nederlandsche molenaars werd echter weinig gekocht en eenige der naar Nederlandsche havens stoomende partijen vonden naar andere landen plaatsing.

Mais kwam in zeer groote hoeveelheden aan van Noord-Amerika, terwijl tevens nog groote aanvoeren kunnen worden verwacht. Nog steeds zijn die aanvoeren te groot voor het verbruik in Nederland en slechts tot steeds dalende prijzen was verkoop mogelijk, gedeeltelijk beneden Amerikaansche pariteit. Eenige partijen werden heden zelfs tot iets beneden f 9.— per 100 Kgr. opgeruimd, doch daarna herstelde de markt zich eenigszins, zoodat stoomende Mixed mais later f 9.30 opbracht. Gelukkig voor de houders blijken eenige andere Europeesche landen zich niet als Nederland te hebben overkocht, zoodat daarheen verkoopen tot

stand kwamen, die misschien hier eenig herstel zullen mogelijk maken. Voor eene kleine hoeveelheid stoomende Plata mais werd heden f 12.75 naar Rotterdam betaald. In Donau gerst kwamen enkele zaken tot stand in aangekomen partijen en ook Platagerst werd gekocht, doch de hoeveelheden betekenen weinig tegenover de zeer groote kwantiteiten Noord-Amerikaansche mais. Voor rogge bestaat eenige belangstelling en in No. 2 Western was eenige omzet.

Lijnzaad trekt nog steeds weinig belangstelling en ondanks de sterk dalende prijzen waren koopers zeer terughoudend.

SUIKER.

Op de Europeesche suikermarkten bleef de kooplust voor dispoibele suiker gehandhaafd, doch was koloniale suiker op aflading geheel verwaarloosd.

Te New York werden na de feestdagen nog 10.000 tons Cubasuiker uit den ouden oogst tot 5 cents en 3000 tons uit den nieuwen oogst tot 5¹/₄ cents c. & f. New York afgedaan, waarop de vraag ophield en de Cubaansche Commissie haren vraagprijs voor nieuwen oogst suiker tot 5 cents c. & f. verlaagde. Eenige transacties werden nog afgesloten in Porto Rico en andere koloniale suiker, doch heerschte daarna in de tweede helft der week eene lustelooze stemming, die zich uitte in een achteruitgang der noteeringen op de termijnmarkt tot 4.73 voor April, 5.03 voor Mei, 5.15 voor Juli en 5.17 voor Septemberverscheping. De noteering voor spot centrifugals bleef onveranderd 6.25.

Willet & Gray ramen den door hen oorspronkelijk met 4 miljoen tons aangenomen Cuba-oogst thans op 3.735.000 tons. Vergelijkt men de tegenwoordige productiecijfers met die op hetzelfde tijdstip verleden jaar, dan schijnt deze raming echter te hoog gegrepen te zijn. Uit andere bron werd de oogst onlangs op 3 tot 3.2 miljoen tons geraamd en zal de vermoedelijke opbrengst allicht tusschen deze beide ramingen in gezocht moeten worden.

De laatste statistiek luidt:

	1921	1920	1919
Weekontvangst tot 26 Mrt.	143.000	163.686	175.108 tons
Tot. ontv. sed. 1 Dec.-26 Mrt.	1.430.000	1.883.866	1.657.361 "
Werkende fabrieken	191	188	195
Weekexport tot 26 Maart.	78.000	129.124	119.689 "
Tot. exp. sed. 1 Jan.-26 Mrt.	685.000	1.273.453	927.044 "
Totale voorraad 26 Maart.	807.000	580.122	728.075 "

Op Java wordt tengevolge van het uitblijven van buitenlandse kooporders langzamerhand eene meer gespannen stemming op de suikermarkt merkbaar. De voorraden uit den ouden oogst zijn weliswaar betrekkelijk klein, doch is van het door de Producenten Vereeniging verkochte kwantum slechts een gedeelte naar de consumptielanden geplaatst. Men verwacht dit jaar een vroeg begin van den oogst en het zal dus spoedig blijken, of de eigenaars van nog onverkochte partijen krachtig genoeg zullen zijn, om

bij eene eventueele langere terughoudendheid van koopers voldoende weerstand te kunnen bieden. De prijzen op Java bleven onveranderd, verdere transacties werden niet gemeld.

Op de markt h i e r t e l a n d e werd voor Javasuiker weinig belangstelling getoond, waardoor de notering tot f 41½ terugliep. In Nederlandsche Kristalsuiker werden op basis f 45.— belangrijke transacties afgesloten.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen			New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Juli/Aug.	Amer. Granulated c.i.f. April/Mei	
30 Mrt. '21	f —	Sh. 72/6	Sh. 30/-	Sh. 40/3	\$ cts. 6,27
23 „ '21	„ —	72/6	30/-	40/3	6,27
30 Mrt. '20	„ —	84/-	68/-	83/6	13,04
30 Mrt. '19	„ —	64/9	31/9	—	7,28
11 Juli '14	„ 11½/32	—	—	—	3,26

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 30 Maart 1921.

Sedert ons laatste bericht is de markt slechts eenige dagen open geweest. Verleden Donderdag waren prijzen van Amerikaanse katoen vrij belangrijk hooger, welke stijging echter gisteren weer verloren ging door aanbiddingen uit het Zuiden. Egyptische katoen is eveneens flauwer en aan de stijging schijnt voorloopig een einde te zijn gekomen.

Amerikaansche garens zijn duurder en er schijnen nog al zaken gedaan te zijn, waardoor het aanbod minder dringend is geworden. Men wil de hoogere vraagprijzen nog niet betalen en biedingen zijn over het algemeen niet hooger dan een week geleden. Calcutta zendt wel aanvragen voor 40er mule, maar de biedingen zijn in de meeste gevallen nog te laag. Egyptische garens zijn wat vaster in verband met de stijging van de ruwe katoen, doch ook daar-in gaat slechts weinig om.

De stemming op de doekmarkt is over het algemeen optimistisch. Door de Paasvacantie zijn er slechts weinig marktdagen geweest, doch er is nog al wat belangstelling van verschillende overzeesche markten, speciaal van Calcutta, terwijl ook Karachi aanvragen zendt. Prijzen van dhooties en licht gebleekte goederen zijn dan ook bepaald vaster. Het is nog te vroeg om te zeggen, of deze betere stemming zal voortduren, doch over het algemeen schijnen de vooruitzichten wel gunstig.

23 Mrt. 30 Mrt. Oost. koersen. 23 Mrt. 30 Mrt.
 Liverpoolnoteringen. T.T. op Indië.... 1/3½ 1/3½
 F.G.F. Sakellaridis 17,00 17,50 T.T. op Hongkong 2/5 2/4½
 G.F. No. 1 Oomra 4,35 4,60 T.T. op Shanghai 3/1 3/1

Notering voor Loco-Katoen.
(Midling Uplands).

	4 Apr. '21	28 Mrt. '21	21 Mrt. '21	5 Apr. '20	4 Apr. '19
New York voor Middling ..	11,65 c	12,45 c	11,65 c	42,— c	28,70 c
New Orleans voor Middling	11,— c	11,50 c	11,— c	41,25 c	25,75 c
Liverpool voor Fy Middling	— d	—,— d	8,05 d	29,24 d 1)	17,24 d

1) 7 April 1919.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '20 tot 1 April '21	Overeenkomstige perioden	
		1919-1920	1918-1919
Ontvangsten Gulf-Havens..	3822	3670	2825
„ Atlant. Havens	1115	2568	1719
Uitvoer naar Gr. Britannië	1237	2623	1626
„ „ t Vasteland.	2490	2521	1756
„ „ Japan etc...			
Voorraden in duizendtallen	1 April '21	2 April '20	4 April '19
Amerik. havens.....	1390	1221	1267
Binnenland.....	1574	1158	1447
New York.....	121	44	96
New Orleans.....	404	369	415
Liverpool.....	1007	1113	495

JAVA THEE.

(Opgave Pakhuismeesteren van de Thee.)
(Herleid tot 1/1 Kisten.)

Voorraad 28 Februari 1921	236983
Sedert aangevoerd	23351
	260314
Sedert afgeleverd	18565
Voorraad heden.....	241749
Waarvan in de eerste hand	165773

31 Maart 1921.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
2 April 1921	501.000	8.495	2.840.000	10.000	9½/16
26 Mrt. 1921)))))
19 „ 1921	482.000	6.670	2.926.000	9.000	9½/16
2 April 1920)))))

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
2 Apr. 1921	86.000	2.299.000	137.000	8.477.000
2 Apr. 1920	30.000	1.919.000	21.000	3.681.000

1) Feestdag.

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)
Kapokstatistiek op 31 Maart 1921.

Importeurs:	Voorr. 1 Jan. 1921	Aanv. tot 31 Mrt. 1921	Verk. tot 31 Mrt. 1921	Voorr. op 31 Mrt. 1921
	H. G. Th. Crone.....	507	2071	1819
Edgar & Co.	—	557	557	—
Van Eeghen & Co.	334	8614	7650	1298
Hand. Venn. Maintz & Co.	—	2226	2226	—
Hoving & Beer.....	200	—	200	—
Internationale Prod. Cie.	1058	—	—	1058
Landb. Mij. „Geboegan”..	—	120	80	40
Mendes De Jong & Co...	—	636	636	—
Mirandolle Vouïte & Co...	2253	6343	5961	2635
Ned. Mij. v. Overzeehandel	500	—	500	—
S. L. van Nierop & Co. ...	933	—	379	554
Vouïte & Co.....	—	1200	1200	—
Weise & Co.....	270	4188	4328	130
Order.....	—	240	112	128
	6055	26195	25648	6602

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

Exotische huiden. De toestand is onveranderd. Men bericht ons, dat de V. S. in La Plata ca. 75.000 Frigorificos tegen een prijs van 35 Argentijnsche Goudpesos hebben opgekocht; alhoewel de laatste verkoopen op 36 goudpesos gedaan zijn, kan men hier toch niet zeggen, dat er een daling is. Overigens zijn er talrijke aanbiedingen, die de vraag ver te boven gaan.

Inlandsche huiden. Voor het inlandsche artikel is meer interesse en men is algemeen van meening, dat de laagste prijzen bereikt zijn. Zware huiden zijn meer gezocht. De Parijsche veiling gaf een daling van ca. 8 pCt. voor lichte huiden en voor zware huiden een rijzing van 3 à 4 pCt.

Kalfsvellen gaven behalve voor de lichte een rijzing van 5 à 10 pCt. Eier te lande zijn de zware kalfsvellen kalm, de nuchtere stationnair. De Amsterdamsche Huidenclub ruimde haar productie nuchtere kalfsvellen van April 1921 tot April 1921 tot geheimen prijs. Amerika blijft voor dit artikel zeer laag gestemd.

Looistoffen. Quebracho is afgedaan op f 24/25.

Rotterdam, 2 April 1921.

RUBBER.

De rubbermarkt was gedurende de afgelopen week zeer kalm en er werden weinig zaken gedaan. De prijzen gingen wederom iets achteruit en hielden:

Op het eind der week:		einde voorafgaande week:	
Prima Crêpe loco	62 c.	62 c.	
" " Mei/Juni	63 "	April/Juni 62½ "	
" " Juli/Sept.	66½ "	67½ "	
Smoked Sheets loco	54 "	54 "	
" " Mei/Juni	55 "	April/Juni 56½ "	
" " Juli/Sept.	60 "	62½ "	

4 April 1921.

COPRA.

Tengevolge van dringender aanbod van Straits en Ceylon Copra daalden de prijzen hier gevoelig.

De markt sluit prijshoudend.

De noteringen zijn:

Ned.-Ind. Str. f.m.s. loco	f 32,—
" " " " Januari/Maart	" 30,50
" " " " Februari/April	" 29,50
" " " " Maart/Mei	" 29½
" " " " April/Juni	" 28½

4 April 1921.

BANKA-TIN.

In Nederlandsch-Indië is in Februari geen Gouvernements-Bankatin verkocht. (St.ct.)

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Ijzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Loed	Zink
4 Apr. 1921..	nom.	68.2/6	154.2/6	19.7/6	24.-/-
29 Mrt 1921..	nom.	69.15/-	161.10/-	20.2/6	25.5/-
6 Apr. 1920..	nom.	105.12/6	310.5/-	40.-/-	48.10/-
7 Apr. 1919..	nom.	79.5/-	227.-/-	25.-/-	37.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.**INKLARINGEN.****DELFZIJL.**

Landen van herkomst	Maart 1921		Maart 1920	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	2	3.205	4	391
Groot-Brittannië.	1	240	2	479
Duitschland	10	2.609	38	7.218
Zweden	—	—	14	1.797
Finland	—	—	1	148
Vereen. Staten..	1	3.058	—	—
Chili	1	2.266	1	3.172
Totaal	15	11.378	60	13.205
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	2	387	19	3.404
Britsche	—	—	1	3.172
Duitsche	11	4.416	39	6.298
Vereen. Staten..	2	6.575	—	—
Andere	—	—	1	331
Totaal	15	11.378	60	13.205

(A. van Dijk.)

RIJNVAART.

Week van 28 Maart tot 4 April 1921.

Gedurende de laatste 2 weken was het vrachtovervoer van Rotterdam naar den Rijn zeer gering. Bij voldoende aanbod van schepen en weinig navraag was de stemming zeer flauw.

De waterstand op den Rijn werd steeds ongunstiger en heeft heden bijna het laagste peil, dat sedert jaren niet is voorgekomen, bereikt. Dientengevolge is de scheepvaart van de Ruhr naar Mannheim wederom gestremd.

Van Rotterdam naar de Ruhr werd hoofdzakelijk erts bevracht. De prijzen varieerden tusschen f 1.25 en f 1.50 per 1000 K.G. inclusief sleeploon.

Het sleeploon varieerde tusschen 40 en 65 cents per last. Enkele schepen werden in daghuur aangenomen tegen ca. 4 cents per ton.

Voor vrachten van Fransche kolen van de Ruhr naar Rotterdam werd 45/60 cents per ton betaald met vrij sleepen en van het Rhein-Herne-Kanaal naar Rotterdam 80 cents per ton met vrij sleepen.

Voor de enkele schepen, die van de Ruhr naar Mannheim vertrokken, werd 60/40 pf. per ton per dag scheepshuur betaald en Mk. 40/45.— per ton sleeploon.

SCHEEPVAART.**GRAAN.**

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
28 M.-2 Apr. 1921	—	—	—	5/10½	37/6	37/6
21/26 Maart 1921	—	—	—	5/10½	36/3	36/3
29 M.-3 Apr. 1920	—	—	—	3) 8/6	—	3) 112/6
31 M.-5 Apr. 1919	—	—	f 21.—	2) 8/6	f 140.—	2) 62/6
Juli 1914	11 d.	7/8	1/11¼	1/11¼	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rioler	Rotterdam	Gothenburg
28 M.-2 Apr. '21	8/-	18/6	17/3	—	—	—
21/26 Maart '21	9/-	18/6	17/3	21/-	7/-	6/9
29 M.-3 Apr. '20	45/-	—	75/-	—	—	—
31 M.-5 Apr. '19	28/-	47/6	47/6	50/-	f 10.—	Kr. 50
Juli 1914	fr. 7.—	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
28 Mrt-2 Apr. 1921....	22/6	—	—	37/6
21/26 Maart 1921....	22/6	—	—	35/-
29 Mrt-3 Apr. 1920....	110/-	—	—	—
31 Mrt-5 Apr. 1919....	75/- ²⁾	75/- ²⁾	—	—
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/8

1) Per ton stukgoed. 2) Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

ADVERTENTIËN**De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij****ROTTERDAM**

Telefoon 3600

AMSTERDAM

Telefoon N 5580

's-GRAVENHAGE

Telefoon H 280, 300

LEEUWARDEN**GRONINGEN**

Telefoon 1555

ARNHEM

Telefoon 2723

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc.
in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.

PROSPECTUS GRATIS.

Groeneveld, van der Poll & Co.

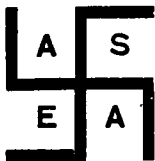
Telegramadres
„GROENPOL”

Electrotechnische Fabriek
AMSTERDAM
de Ruyterkade 41-42

Telefoon
N 2078 N 9078
N 9482

Complete installatiën voor
Electrische verlichting en Krachtoverbrenging

ALLEENVERTEGENWOORDIGERS DER

ALLMÄNNA SVENSKA ELEKTRISKA Akt. Bol.
te VÄSTERÅS (Zweden)

Generatoren, Dynamo's en Motoren voor gelijk-, wissel- en draaistroom
Transformatoren en toestellen

**CANOY-
HERFKENS**

Schoorsteenbouw

VENLO

**DE RECORD SIGAREN
VAN NEDERLAND.**

VERKRIJGBAAR BIJ DE
VOORNAAMSTE WINKELIERS
FABRIKAAT F. VAN GARDINGE & CO
EINDHOVEN — HOLLAND

**KONINKLIJKE
HOLLANDSCHE
LLOYD**

AMSTERDAM

PASSAGIERS-, VRACHT- EN
POSTDIENSTEN

NAAR

**ZUID-AMERIKA
CUBA EN MEXICO**

EN

NOORD-AMERIKA

**Nederlandsche Gist-
en Spiritusfabriek
DELFT**

ARTIKELEN:

Gist
Brandspiritus
Zuivere spiritus
Foezelolie
Amyl-alcohol
Aether Sulfuricus
Narcose æther
Kurken en
Gedroogde Spoeling

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20-22 AMSTERDAM

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à 4½ PCT.

GELDEN, OP DEZEN TERMIJN GESTORT, ZIJN NA AFLOOP
VAN HET JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.

NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STIL-
ZWIJGEND VOOR GELIJKEN TERMIJN VERLENGD.

DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER
HALF JAAR OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, BOMBAY, CALCUTTA, CHERIBON, GORONTALO,
HONGKONG, KOBE, MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PALEMBANG, PEKALON-
GAN, PROBOLINGGO, SEMARANG, SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA,
TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 55.000.000,—

Reserven f 43.000.000,—